БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 27 (8553)
ФЕВРАЛИИН 1
СУББОТО
1958 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Эгээл демократическа һунгуулиин гурим

Байгша оной мартын 16-да СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта болохоёо байна. Энэ һунгалта дэлхэй дээрэ эгээл демократическа һунгуулиин гуримай үндэһэн дээрэ үнгэргэгдэхэ байна.

Буржуазна гүрэнүүдэй һунгуулиин гурим баяшуулай ангиин аша туһые хамгаалдаг: элдэб эсын мэхэ похо хэрэглэн, капиталистическэ оронуудай зонхилогшо ангинууд арад зоной бэшэ, харин алта мүнгэнэй эзэдэй аша туһые хараха билдарууша амитадые парламентнуудтаа һунгахые оролдодог. Хэды тиигэбэшье, ажалшан түмэн мүн лэ өөһэдынгөө үнэн сэхэ түлөөлэгшэдые, арад ноёдой хэдышье дурагүй байһанайнь, засагай газарта һунгажа, өөһэдынгөө талые хамгаалуулхые оролдодог байха юм.

Совет гүрэн болбол хүн түрэлтэнэй түүхэдэ эгээн лэ түрүүшынхеэ нэхөөрөө демократическа һунгуулиин гурим байгуулаа. Энэ утаа демократическа гурим ажалшан түмэнэй аша туһые аршалан хамгаална.

Соведэй һунгуулиин гуримай демократизм олон юумэн дээрэһээ харагдана, бодотоор баримталагдана.

Манай орон дотор гүрэнэй засагай ямаршье органуудта һунгалтын болоходо арад түмэн бултадаа хабаададаг гээшэ. Мүнөөнэйшье һунгуулиин кампаниие абажа харабал, һунгуулиин Центральна, окружной, участково комиссинуудта хэдэ мянган хүдэлмэришэд, колхознигууд, наука, литература болон искусствын хүдэлмэрилэгшэд, партийна, ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд дэбжүүлэгдээд, ажаллажа байна. Тэдэнэй дунда колхознигууд, механизаторнууд Ц-Д. Ленхобоева—Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозһоо, П. И. Калинин — Тарбагатайн МТС-һээ; инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд: Ф. В. Жуков—Улан-Удын шэлэй заводһоо, С. Миронов — ПВЗ-гэй коллективһээ, мүн олон багшанар, артистнар, врачнар бии.

Депутадта кандидадуудые дэбжүүлгэ манай орон дотор эгээл демократическа гуримаар, олониитын суглаанууд дээрэ хэгдэдэг. Һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ ажалшад депутадта кандидадуудтай уулзадаг, тэдээндэ захяа заабаринуудые үгэдэг, гүрэнэй засагай органуудай элдэб һалбаринуудай ажал хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элирхэйлдэг, тэдэнние усадхаха аргы замуудые заажа үгэдэг байна.

Соведэй һунгуулиин гуримай эгээл демократическа удхашанарай гол түлэбынь юун бэ гэбэл, һунгалта бүгэдэниитын хабаадалгатайгаар болодог, хүнүүд хэн гэшэгүй адли тэгшэ эрхэтэй байдаг, нюусаар дуугаа үгэдэг.

Һунгуулиин бүгэдэниитын эрхэ гээшэмнай юун бэлэй гэбэл, СССР-эй эрхэтэд 18 наһа хүрөөд лэ байбал, ямаршье үндэһэ яһанай, ямаршье эрдэмтэй, уг гарбалтай һаа—хамаагүй, бултадаа һунгалтада хабаадаха эрхэтэй гэһэн удхатай юм.

Зүгөөр, ухаа муутай, мүн һунгаха эрхэеэ сүүдээр хаһагдаһан хүнүүд лэ һунгалтада хабаадахагүй юм. СССР-эй Верховно Соведтэ — 22, союзна болон автономно республиканuудай Верховно Соведүүдтэ — 21, нютагай Соведүүдтэ 18 хүрэһэн эрхэтэд һунгагдажа шадаха.

Һунгуулиин тэгшэ эрхэ юуб гэбэл, һунгагша бүхэн нэгэ дуутай байдаг, бусадтай адли эрхэтэйгээр һунгалтада хабаададаг. СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтын болоходо һунгагшадай тэгшэ эрхэнь хайшан гээд хангагдадаг бэ гэхэдэ: Союзай Соведтэ 300 мянган һунгагшадһаа нэгэ депутат һунгагдадаг, тиихэдэ үндэһэ яһатанай онсо өөрэ аша туһые хараадаа абан бэелүүлхын тула Национальностьнуудай Соведтэ союзна республика бүхэнһөө—25, автономно республикаһаа — 11, автономно округһоо 1 депутат һунгагдадаг. Дээрэ дурсагдагша хуулиин ёһоор, манай Бурят-Монголой республикаһаа Союзай Соведтэ 2, Национальностьнуудай Соведтэ 12, (РСФСР-эй Иркутска округһоо һунгагдаха депутадые тоолоходо)—хамта 14 депутадууд СССР-эй Верховно Соведтэ һунгагдаха байна.

Һунгуулиин сэхэ эрхэ гэдэгнай засагай ямаршье газарта һунгагшадай өөһэдөө сэхээр түлөөлэгшэдөө һунгаха эрхэнь мүн.

Нюусаар дуугаа үгэхэ гээшэ соведэй һунгуулиин гуримай тон шухала зүйлынь болоно. Капиталис гүрэнүүдтэ һунгалта баһал нюусаар хэгдэдэг хэбэртэй гээшэ, зүгтөө тэрэ «нюуса» һунгалтань элдэб эсын занга бугуулида торгогдоһон байдаг. Жэшээнь, хэнэй ямараар һунгаһые хожом мэдэхын тула бюллетеньнүүд дээрэ номернуудые табидаг, нюуса голосованиин таһалганууд дээрэ гэрэл үлгөөд харадаг, мүн ондоошье оло янзын эшэгүүритэ юумэ хэдэг байна. Харин тиихэдэ, манай совет хуулиин ёһоор, һунгуулиин нюуса тон наряар сахигдадаг, энэ нюусые элишэлһэн хүн хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаха зэргэтэй.

Соведэй һунгуулиин гуримай ёһоор депутадууд һунгагшадай урда тоосоогоо хэдэг. Зүгөөр, уялгаяа дүүргэдэггүй, совет ёһоной зан абарида таарахагүй ябадал гаргаһан депутадуудые һунгагшад депутадһаань болюулхашье эрхэтэй.

Соведэй һунгуулиин гурим хадаа социалистическэ демократизмын бодото үльгэр жэшээ мүн. Тиимын тула социализмын лагериин бүхы оронуудай һунгуулиин гол удхань социалис шэнжэтэй юм.

Манай агуухэ гүрэнэй һунгуулиин гурим хадаа коммунис байгуулалтын агари ехэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ, совет арадай морально-политическэ болон ажалай эдэбхиие бадаруулгада туһалдаг.

СССР-эй Верховно Соведэй болохоёо байгаа һунгалтада дэлхэй дээрэхи эгээл демократическа—соведэй һунгуулиин гуримай шэнэ, томо томо илалтын туйлагдаха байһаниинь лабтай.

1958 ондо РСФСР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэб тухай ХУУЛИ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Совет **иигэжэ тогтооно:**

Экономическа захиргаанай районуудай арадай ажахын Соведүүдтэй, автономно республиканuудай Министрнүүдэй Соведүүдтэй, хизаарай, областной болон городской (республиканска (РСФСР) мэдэлтэй городуудай) ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэй хамта РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй зохёожо бэлэдхэһэн, 1958 ондо РСФСР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэбые Верховно Соведэй Бюджетнэ комиссиин оруулһан заһабаринуудтайгаар һайшааха.

2. РСФСР-эй арадай ажахые 1958 ондо хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэб тушаа, Верховно Соведэй Бюджетнэ комиссиин бэшэгтэ хэлэгдэһэн дурадхал, ажаглалтануудые, мүн РСФСР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ депутадуудай оруулһан дурадхалнуудые, хэһэн ажаглалтануудые хаража үзөөд, тусхай шиидхэбэринүүдые абахыень РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведтэ даалгаха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ТАРАСОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЗИМИН.

Москва, Кремль. 1958 оной январиин 30.

Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо хоёрдохи хэмэл одомнай дабшаһаар

Январиин 31-нэй үглөөнэй 6 часта хоёрдохи хэмэл одомнай 1263 дахин бүмбэрсэг дэлхэйе тойробо. (ТАСС).

СОЮЗАЙ СОВЕДТЭ ҺУНГАХА УЛАН-УДЫН № 378 СЕЛЬСКЭ ҺУНГУУЛИИН ОКРУГТОХИ ҺУНГУУЛИИН ОКРУЖНОЙ КОМИССИҺАА

Союзай Соведтэ һунгаха Улан-Удын № 378 сельскэ һунгуулиин округтохи һунгуулиин Окружной комисси иимэ газарта байрланхай: город Улан-Удэ, 1-й Дом Советов, второй этаж, комната № 44, телефоны 23-38, 29-10, 41-44.

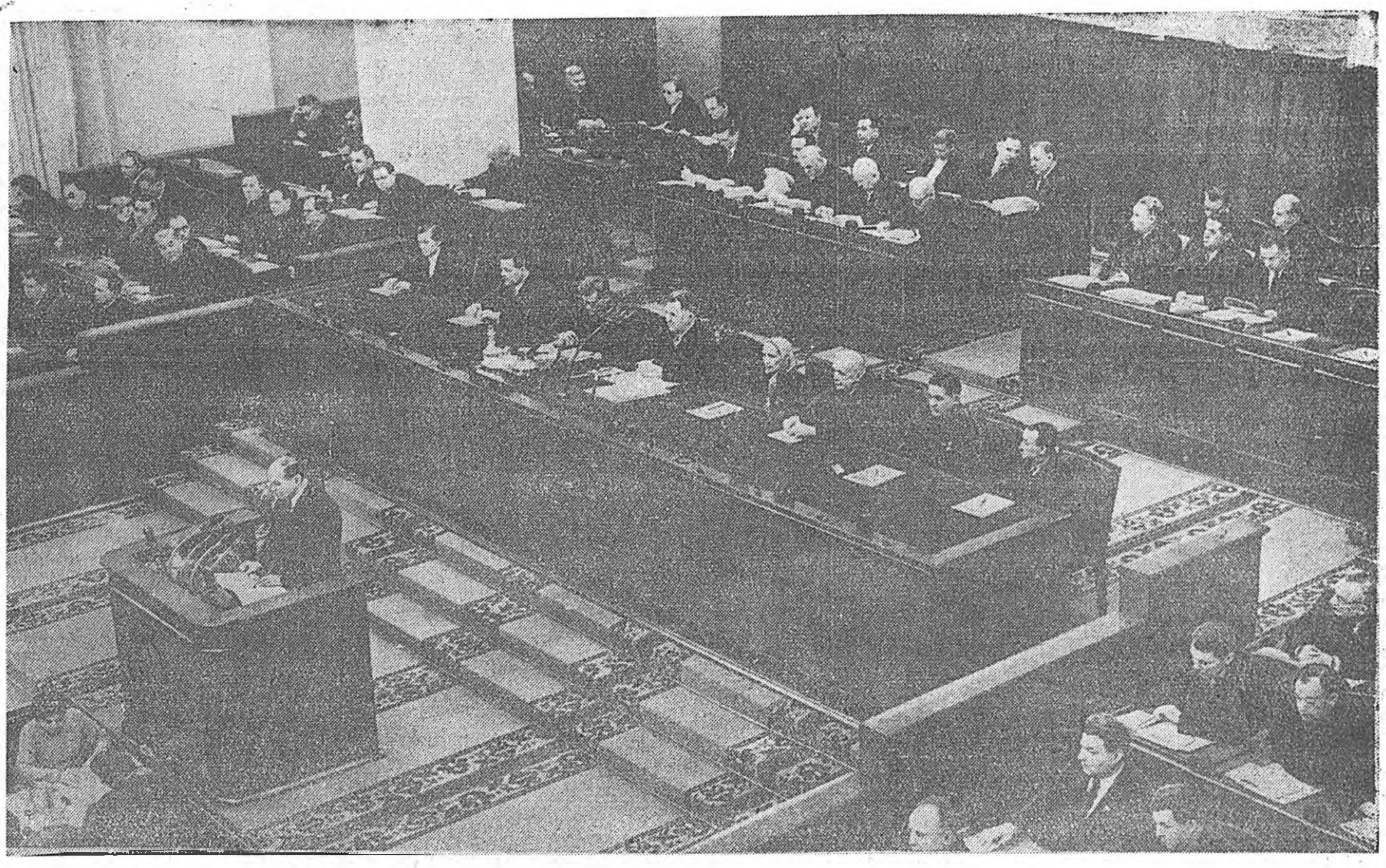

РСФСР-эй Верховно Соведэй (дүрбэдэхи зарлалай) табадахи сесси 1958 оной январиин 28-да Кремльдэ нээгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сессиин президиум. Трибунада—РСФСР-эй гүрэнэй Түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ депутат Н. К. Байбаков. **ТАСС-эй фотохронико.**

РСФСР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси

РСФСР-эй дүрбэдэхи зарлалай Верховно Соведэй табадахи сессиин түгэсхэлэй заседани январиин 30-да Кремлиин Ехэ ордон соо болоо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо депутат **К. М. Быков** түрүүлэгшээр һууба.

РСФСР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ 1958 оной Гүрэнэй түсэб, мүн республикын Гүрэнэй бюджет зүбшэн хэлсэгдээ.

Депутат **Д. М. Матюшкин** (Краснодарай хизаар) түрүүлжэ үгэ хэлээ. Хизаарай экономикын, түбхын түрүүндэ хүдөө ажахынь ехээр хүгжэһэн тухай тэрэ хөөрэбэ. США-гэй эгээл томо штат болохо Айова гээшэтэй экономическа мүрысөө хэхэдээ, Кубань 1957 ондо эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ һү абалгаар тэрэнние хүсэжэ урдань гараа. Мяха абалгаар Айова штадые 4 гү, али 5 жэлэй туршада хүсэжэ, урдань гараха гэһэн зорилго мүнөө табигдаад байна.

Владивосток городой орьёлмо ехээр хүгжэһэн тухай депутат **П. А. Бобровник** хөөрөө.

Орловско областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **И. Н. Филатов** областиингоо экономикые саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудта тогтожо хэлэбэ. Мүнөө тэндэ олон промышленна барилга хэгдэжэ байна. Эдэнние түргөөр дүүргэжэ, областиин газар дээрэ олдоһон түмэрэй руда, шулуу нүүрһэ, фосфорит гэдэгые ашаглажа эхилхэ хэрэгтэй гэжэ тэрэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Ф. Р. Козлов** суглаарагшадта халуунаар угтагдан, ехэ үгэ хэлээ. Министрнүүдэй Совет хадаа депутадуудай оруулһан дурадхалнуудые, хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые тон анхаралтайгаар хаража үзөөд, зохихо хэмжээ абаха гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Российска Федерациин экономико болон соёл культурые саашадань хүгжөөхэ талаар дүүргэхэ хэдэ хэлэн хойшологдошогүй зорилгонууд тухай нүхэр Ф. Р. Козлов тогтожо хэлээ. Зарим совнархозууд урдынхяараал, министерствонууд шэнгеэр үшөө ажаллаһаар гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Тэдэ совнархозууд үргэн ехэ эрхэеэ эдлэжэ шадангүй, бага сагын асуудалнуудаар Министрнүүдэй Соведтэ, Госпланда, бусад организацинуудта хандадаг байһаар зандаа. Мүн предприятиин хүтэлбэрилэгшэд заримдаа совнархозуудта хандангүйгөөр, сэхэ Министрнүүдэй Соведтэ гү, али бусад организацинуудта хандадаг. Эдэ бүгэдые болюулха шухала гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ.

Нүхэр Ф. Р. Козлов энэ жэлэй зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр хэлээ. Хара болон үнгэтэ металлурги, нефтиин, газай, химическэ промышленность, тэрэшэлэн барилгын, мүн ой модоной материалнуудай промышленностиие түбхын түрүүндэ илангаяа ехээр хүгжөөхэ шухала байна. Эдэ һалбаринуудай хүгжөөгдөөд байхада, арадай ажахые хүсэтэ ехээр, шэнээр дэбжээхэ эрхэ нүхэсэл олдохо юм. Гадна, арад зоной хэрэглэмжын эд бараа бүтээдэг промышленностиие нилээд түргэнөөр хүгжөөхэ арга боломжо бии. Энэ талаар нютагай промышленность ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Нютагай Соведэй гүйсэдкомууд өөрынгөө районой түүхэй эдые урданайхиһаа һайнаар хэрэглэдэг болохо, энэ хэрэгтэ үүсхэл ехээр гаргадаг болохо ёһотой. Хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр гаргадаг болоо хадаа, мяханай шэнэ комбинадуудые, һүнэй заводуудые бариха, мүн сахар буйлуулдаг шэнэ предприятинуудые бүтээхэ ёһотой болобобди.

Тус тус экономическа районуудые тусхай мэргэжэлтэй болгохо, районууд дотор, мүн тэдэнэй хоорондошье хамжан ажаллаха ябадалые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Хамжан ажаллахадаа абаһан уялгануудаа, илангаяа ондоо экономическа райондо дүүргэжэ үгэхэ захилаа предприятинуудай саг соонь, һайнаар бүтээхын хойноһоо совнархозууд саг үргэлжэ хинан хаража байха уялгатай.

Наука, техникын эгээл шэнэ туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэл ажал хүдэлмэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ мүн лэ анхарал хандуулагдана.

Хүдөө ажахымнай гол шухала зорилгонь юуб гэхэдэ, ургаса абалгые улам дээшэлүүлхэ хэрэг болоно гэжэ нүхэр Ф. Р. Козлов тэмдэглэбэ. Российска Федерацида шэнэ, боро газар үшөө элдүүрилэн ашаглагдаха ёһотой.

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е хүсэхын түлөө мүрысөөн Российска Федерациин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрбэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ 136 центнер һүн абтаа. Тиихэдэ 1956 ондо США-да эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ дунда зэргээр 111 центнер һүн абтаһан байна. Москвагай, Ленинградай, Ивановска, Владимирска, Белгородско областьнууд, Краснодарай хизаар болон бусад хэдэн районууд һү абалгын хэмжээе америкынхидтэ орходоо нэгэ бага ехэ болгоо. Абтадаг һүнэй хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкые тон ойрын болзор соо хүсэжэ шадахабди гэжэ эдэ бүгэдэ харуулна.

Белоруссида болоһон хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ хэлэһэн үгэ соогоо нүхэр Н. С. Хрущев хүдөө ажахын техникэ колхозой мэдэлдэ сэхэ үгэхэ тухай хэлэһэн юм. Энэ асуудалда мүн нүхэр Ф. Р. Козлов тогтожо хэлээ.

Мүнөө жэлдэ хэгдэхэ капитальна барилгын түсэбтэ ехэ анхарал хандуулагдаба.

Энэ жэлдэ арадай ажахые хүгжөөхын тулада 190 миллиард түхэриг гаргашалагдаха. Тэрэнэй 103 миллиарднь гүрэнэй бюджедһээ, 87 миллиарднь предприятинуудай өөһэдынь нөөһэн мүнгэнһөө гаргашалагдаха юм. Гэхэтэй хамта, зарим предприятиин хүтэлбэрилэгшэд эзэн бусаар ажал хэрэгтээ хандаха, зөөри хэрэгсэл үрихэ ябадалые үшөө усадхаадүй гэжэ нүхэр Ф. Р. Козлов тэмдэглэнэ.

Российска Федерациин ажалшад Советскэ Союзай бүхы арадуудтал адли Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй шалган туршагдаһан хүтэлбэри доро, эгүүридэ мүнхэ Ленинэй зааһан замаар бата найдамтайгаар урагшаа дабшана гэжэ нүхэр Ф. Р. Козлов үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ. Коммунизм баригшадай агуухэ армиин илалта түгэлдэр энэ дабшалтые һаатуулха хүсэн дэлхэй дээрэ үгы. Дайсадай хэршье ехээр галзууралдажа, түүхын ябадалые удааруулха гэжэ оролдожо байбашье һаань, бидэнэр илахабди, коммунизм заатагүй байгуулагдаха.

Арадай ажахые 1958 ондо хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэбые, мүн республикын Гүрэнэй бюджедые зүбшэн хэлсэлгэ дүүрэбэ.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, республикын Госпланай түрүүлэгшэ депутат **Н. К. Байбаков** түгэсхэлэй үгэ хэлээ. Һүүлээрнь 1958 ондо РСФСР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэб тухай Хуули Верховно Совет нэгэн дуугаар баталан абана.

РСФСР-эй Финансын министр депутат **И. И. Фадеевэй** түгэсхэлэй үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, РСФСР-эй 1958 оной Гүрэнэй бюджет тухай Хуули, мүн 1956 оной бюджедые дүүргэһэн тухай тоосоон тушаа тогтоол нэгэн дуугаар баталан абтаа. РСФСР-эй 1958 оной Гүрэнэй бюджет орошын талаар 190.523.654 мянган түхэриг, гаргашын талаар 190.523.654 мянган түхэриг байхаар баталагдаа.

Удаань дүрбэдэхи болон табадахи сессинүүдэй хоорондо абтаһан РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые сесси баталаа. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь депутат И. Н. Зимин энэ асуудалаар элидхэл хээ. Дурсагдагша Указуud нэгэн дуугаар баталагдаа.

Тиигээд РСФСР-эй Верховно Соведэй табадахи сесси дүүрэбэ.

(ТАСС).

1956 ондо РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедые дүүргэһэн тухай тоосооной баталагдаһан тушаа РСФСР-эй Верховно Соведэй ТОГТООЛ

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Совет **иигэжэ тогтооно:**

РСФСР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджет орошын талаар 95.077.097 мянган түхэриг, гаргашын талаар 94.899.900 мянган түхэриг боложо дүүргэгдэбэ, тиихэдэ орошонь 177.197 мянган түхэригөөр гаргашаһаа ехэ байгаа гэһэн тоосоое баталха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ТАРАСОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЗИМИН.

Москва, Кремль. 1958 оной январиин 30.

Николай Мамайн үүсхэлые Черемховой горнягууд дэмжэнэ

ЭРХҮҮ, январиин 30. (ТАСС). Николай Мамайн бригадын гаргаһан гайхамшагта үүсхэлые Черемховой нүүрһэшэд халуунаар дэмжэжэ байна.

Донецкэ шахтёрой уряалые зүбшэн хэлсээд байхадаа, Алексей Заблуков, Михаил Рыжиков гэгшэдэй бригаданууд даалгабариһаа гадуур забойщик бүхэмнай һарын туршада 4 метр 20 сантиметр үлүү газар үрэмдэхэ гэһэн уялга абаа. Ажал хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэжэ, тэдэнэр январиин 20 хоногто зуу метр халалиг газарые үрэмдэһэн байна.

№ 6 шахтын хоёрдохи участогай навалоотбойщигууд, бригадымнай гэшүүн бүхэн халаан соогоо даалгабариһаа гадуур 3 тонно нүүрһэ үгэдэг болохонь гэһэн шиидхэбэри абаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй табадахи сессидэ депутат Д. Ц. Цыремпилоной хэлэһэн үгэ

Нүхэд депутатнууд! Советскэ Бурят-Монголой ажалшад манай ороной бүхы арадуудтай хамта республикынгаа экономико, соёл культурые 1957 ондо хүгжөөжэ, шэнэ амжалта туйлаа.

Промышленностьмнай продукци бүтээхэ түсэбөө бүхы дээрэнь 102,8 процент дүүргэбэ. 60 миллион гаран түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур бүтээгдээ. Электроэнерги, шулуу нүүрһэн ехээр абтадаг болоо, барилгын модон ехээр бэлэдхэгдэжэ шэрэгдээ, жаротрубна котелнууд олоор бүтээгдээ, шэнэ түхэлэй продукцинуудые бүтээдэг болообди. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб үнгэрэгшэ жэлдэ 103 процентээр дүүргэгдээ. Промышленна, гэр байрын болон культурно-ажаһуудалай барилгада нилээд ехэ мүнгэн һомологдоо. 1956 онойхитой сасуулбал республикымнай колхоз, совхозуудта 33,5 процентээр ехэ һүн, 28 процентээр ехэ нооһон абтаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикамнай һү, мяха, нооһо, үндэгэ болон таряа гүрэндэ тушааха, худалдаха уялгаяа болзорһоонь урид бултыень дүүргэһэн байна.

Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын хэмжээнүүдые абаһанай ашаар республикымнай зоной ажабайдал бүхы совет арадайхидал адли һайжаржа, культурна хэмжээниинь дээшэлээ.

1958 ондо РСФСР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбые, мүн республикын бюджедые һайшааха зуураа, бидэ хэдэн ажаглалта хэхые шухалада тоолонобди. Эдэ ажаглалтанууд Российска Федерациин арадай ажахые, тусхайлбал манай Бурят-Монголой республикын ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ шухала ехэ удхашанартай байха гэжэ һананабди.

Ороной Зүүн зүгэй районуудай байгаалиин баялигые урда урдынхиһаа ехээр ашагладаг болохо гэһэн зорилго Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд табиһан байна. Элдэб олон зургаануудай бии байһан ушар, мүн түсэблэлгэдэ үзэгдэдэг байһан ехэ дутагдалнууд Бурят-Монголой автономно республикын үйлэдбэриин хүсэнүүдые хүгжөөхэ хэрэгтэ һаад хэжэ байһан юм. Мүнөө промышленность, барилга хүтэлбэрилхэ хэрэгэй хубилгагдажа һайжаруулагдаад, нютагай засагай органуудай эрхын үргэдхэгдөөд байхада үйлэдбэриин хүсэнүүд урда урданайхиһаа ехээр, эршэтэйгээр хүгжөөгдэнэ.

Манай республикада оло янзын, нилээд үнэтэ байгаалиин баялиг бии, зүгөөр тэдэниие эдэбхитэйгээр ашагладаг болохо шухала гэжэ бидэнэр тоолонобди. Гадна, һүүлэй жэлнүүдтэ манай газар дээрэ молибденэй, алтанай, боксидай, силлиманидай, асбестын, шулуу нүүрһэнэй болон бусад туһатай ашагта малтамалнуудай, тэрэ тоодо химическэ промышленностьда хэрэглэгдэхэ минеральна түүхэй эдэй нилээд ехэ шэнэ хэбтэшэ баялигууд олдоо юм.

Российска Федерациин арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ Зүүн Саян, тусхайлбал манай республикын Ахын аймаг эгээл ехэ удхашанартай гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. СССР-эй Геологиин болон газар уһа хамгаалха министерствын анхарал багаар табидаг байһан дээрэһээнь Зүүн Саян тон муугаар шэнжэлэгдээд байна. Тиимэһээ оронoймнай энэ угаа баялиг нютагые алишье талаһаань шэнжэлжэ, эгээл богонихон болзор соо тэндэхи ашагта малтамалнуудые бүрин элирүүлхын тулада ехэ мүнгэ зөөри һомолхыень СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Главна геологическа управлениие гуйнабди.

Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ нютагта асбест, боксит, химическэ промышленностьда хэрэглэгдэхэ түүхэй эд ехээр олдоо. Тиимэһээ СССР-эй болон РСФСР-эй Госпланууд холын хараагай түсэб табихадаа, эндэхи нютагай ашагта малтамалнуудые саашань элирүүлхэтэй хамта металлургическа болон химическэ промышленность эндэ хүгжөөхэ гэжэ хараалха ёһотой. Харгы замай эндэ муу байһан дээрэһээ ашагта малтамалай хэбтэшэнүүдые саг соонь ашаглаха гэхэдэ ехэ һаалта боложо байна. Тиимэһээ Южно — Байкальско — Амурска түмэр харгые Абаканһаа Боксон—Слюдянка—Зэдэ дээгүүр үргэлжэлүүлхын тулада шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ шухала. Энэ зам хадаа Монголой Арадай Республика Хитадай Арадай Республика хоёрые СССР-тэй холбоһон эгээл богони зам болохо. Слюдянка—Боксон гэһэн замай барилгые эхилжэ, удаань тэрэниие Абакантай холбохо гэжэ арадай ажахые хүгжөөхэ түсэб соо хараалхыень СССР-эй Госпланиие, Зам харилсаанай министерствые гуйнабди. Энэ зорилго дүүргэхэдээ, Зүүн Сибирьтэ, мүн Забайкалида ашаа шэрэхэ шухала зам бии болгохо байнабди.

Гадна, Бурят-Монголой культурын научно-шэнжэлэлгын институдай байшангые барижа дүүргэхын тулада мүнгэ зөөри һомолхо гэжэ хараалхыень РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведые гуйнабди. Түс институт хадаа ниитын хүгжэлтын асуудалнуудые шэнжэлдэг оронoймнай Зүүн зүгтэхи эгээл ехэ научно-шэнжэлэлгын институдуудай нэгэн мүн. Институдта түүхын, хэлэ бэшэгэй, литература болон аман зохёолой, искусствын, түбэд хэлэ бэшэгэй секторнууд бии. Мүн Сибириие, Центральна Азиие шэнжэлхэдэ угаа хэрэгтэй болодог ород, бурят, монгол, түбэд болон хитад хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн үнэтэ һайн материалнууд институдай научна библиотекэ соо суглуулагданхай. Мүнөө энэ институднай аяар 35 жэлэй урда тээ ороһон байшан соогоо байһаар зандаа. Энэнь багахан, хүдэлмэрилэгшэдэйнь ажаллахада ехэ таагүй юм. Бурят-Монголой культурын институдай байшангые ехэ болгожо бариха гэһэн шиидхэбэри 1951 ондо СССР-эй Министрнүүдэй Совет абаһан байгаа. Тэрэнэй ёһоор шухала документаци бэлэдхэгдэнхэй. Гэбэшье, мүнгэ зөөриин табигдаагүй дээрэһээ энэ барилга мүнөө болотор хэгдэнэгүй. Бурят-Монголой культурын институдай байшангые ехэ болгожо бариха хэрэгтэ 900 мянган түхэриг гаргашалха гэжэ 1958 оной РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедтэ хараалхые гуйнаб.

1923 ондо манай республикын байгуулагдахада Бурят-Монголой ном-газетын хэблэл байгуулагдажа, нэгэдэхи табанжэлдэ республикын түрүүшын типографи баригдаһан юм. Бурят-Монголой республикын экономико, культурын хүгжэхэтэй хамта ном, газетэ ехээр гаргагдадаг болоо. Типографиин анхан тогтоод байгшаһаа 94 дахин ехэ ном 1957 ондо хэблэгдээ. Энэ типографида ород бэшэ һургуулинуудта хэрэглэгдэхэ номууд 250—300 мянган хэһэгээр хэблэгдэһэн байна. Энэ типографидамнай гансал Бурят-Монголдо бэшэ, харин Усть-Ордада, Агада хэрэглэгдэхэ номууд хэблэгдэнэ.

Байрын бага дээрэһээ энэ типографиие хэблэлэй шэнэ түхеэрэлгээр хангаха гэһэн асуудал һүүлэй жэлнүүдтэ шиидхэгдэжэ шадагданагүй. Тиимэһээ типографиин байшангыень нэмээн үргэдхэхэ хэрэг гарана. Энэ хэрэгтэ 700 мянган түхэриг һомолхыетнай гуйнабди.

Бурят-Монголой АССР-тэ һургуулиин болон хүүгэдэй садай байшангуудые барижа дүүргэхын тулада 5 миллион түхэриг гаргашалха гэжэ 1958 оной бюджедэй проект соо хараалагдаа. Гэхэтэй хамта, хүүгэдэй нэгэ сад, 400 һууритай 3 һургуули, 280 һууритай 3 һургуули барижа дүүргэхын тулада 7 миллион гаран түхэриг гаргашалха хэрэгтэй байна.

Бидэнэр Улан-Удэ городто һургуулинуудые угаа түргэнөөр бариха, мүн багшанарай институдай һуралсалай байшангые болон Пионернүүдэй ордоной байшангые барижа эхилхэ ёһотойбди. Энээнтэй дашарамдуулан, баригдажа байһан байшангуудые бэлэн болгохын тулада ехэ мүнгэ зөөри һомолхыетнай, мүн багшанарай институдай һуралсалай байшан барижа эхилхын тулада 800 мянган түхэриг, Улан-Удэ городто пионернүүдэй ордон барихын тулада 500 мянган түхэриг һомолхыетнай гуйнабди.

Политгэгээрэлэй һургуулиин һуралсалай байшан бариха гэжэ 1952 ондо СССР-эй Министрнүүдэй Совет хараалһан юм. Мүнөө энэ һургуули ехэ муу байшан соо Кяхта городто байдаг. Улан-Удэ городто энэ һургуулиие бариха газар, мүн проектно-сметнэ документаци бэлэдхэгдэһэн байгаа. Гэбэшье, тэрээнһээ хойшо 5-һаа үлүү жэлэй үнгэрбэшье, барилга эхилээдүй. Тиимэһээ энэ һургуулиин барилгада 600 мянган түхэриг һомолхыетнай гуйнабди.

Һүүлэй үедэ республикын ажалшадые эмнэхэ ябадал һайжараа, медицинскэ эмхи зургаанууднай городтошье, хүдөө газарташье олошороо. Гэхэтэй хамта, хүдөөгэй больницануудта, илангаяа республикын хойто аймагуудтахи эмнэлгын эмхи зургаануудта, мүн промышленна предприятинуудта хүдэлдэг врачууд үсөөн. Тиимэһээ мүнөө жэлдэ дээдэ һургуули дүүргэжэ гараха хүнүүдһээ 250 врач манай республикада эльгээхыень РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведые, Элүүрые хамгаалгын министерствые гуйнабди.

Нүхэд депутатнууд! РСФСР-эй Верховно Соведэй энэ сессиин абаһан шиидхэбэринүүдые Бурят-Монголой АССР-эй ажалшад сэдьхэлээ ехээр ханан угтаха байна. Тэдэнэр бүхы совет арадтай хамта 1958 ондо оронойнгоо ажахые, соёл культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ амжалта туйлахаар, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые түрэл Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэри доро амжалтатайгаар бэелүүлхээр эрид шиидэнхэй. (Альга ташалга).

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Цыремпил Бубеевна Дансорунова энэ жэлдэ 100 хонин бүриһөө 170 хурьга абаха, 5,2 килограмм нооһо хайшалха гэжэ бэеэ уялгалба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. Б. Дансорунова.

А. Мантаевай фото.

Һурагшад туһалба

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын дунда һургуулиин ахалагша классуудай 50 шахуу һурагшад шефтээ абаһан «Ошон» колхозой 3-дахи фермэдэ январиин 19-дэ ошожо, нилээд ехэ ажал хээ. Малайнь байрануудые сэбэрлэһэн, хэбтэриинь шэнэлһэн, силосэй траншей нээжэ үгэһэн байна. Тэрэшэлэн зарим һурагшадынь хонидой фермэдэ тэжээл зөөлсөө.

Һургуулиин һурагшад шефтээ абаһан фермэнүүдэй ажалда туһа хүргэхэһөө гадна, малшадта багахан библиотекэ бии болгохо, лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхөөр шиидэбэ.

Б. Цыренов.

Тракторaap үбһэ зөөнэ

Ехэ шарга дээрэ обойтор үбһэ тээһэн «ДТ-54» маркын тракторнуудай Эгэтын талаар һубарилдахань үдэр бүхэндэ харагдадаг болоо.

Эгэтын МТС-эй механизаторнууд «Коммунизм» колхозой малшадта туһалжа байнхай. Трактористнууд нүхэд Алимасов, Цыбенов, Климов гэгшэд 20—30 модоной газарһаа үбһэ шэрэхэ зуураа, үдэр бүриингөө даалгабариие холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Д. Чимитов.

Нүүжэ ерэгшэдтэ шэнэ гэрнүүд баригдахань

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет 1958 ондо республикын городууд болон аймагай центрнүүдһээ колхозуудта айлнуудые нүүлгэхэ түсэб график батална. Тэрэ түсэб соо хараалагдаһанай ёһоор, энэ жэлдэ 300 айл колхозуудта ажаллахаар нүүхэнь. Эдэ айлай орохо 300 гэр колхозуудта шэнээр баригдахань.

М. Михайлов.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ажалнай улам урагшатайгаар ябаха

Партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалга хүдөө ажахые эрид ехээр хүгжөөхэ асари ехэ зорилгонуудые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ шухала нүхэсэл боложо үгэнэ.

Мал ажал хүгжөөхэ, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлые манай колхозой партийна организаци толгойлно, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхыень колхознигуудые уряална, тэдэнэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Колхознай энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааха зорилго табинхай. Шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилэн, һү һаалга нэмэжэ байнхай. Һаалишад Соня Дашиева, Ханда Цыремпилова, Валентина Шадрина гэгшэд үбэлэй үедэ үдэр соо үнеэн бүриһөө хахад пүүдһээ бага бэшэ һү һаахые оролдон ажаллажа, мүнөө 6—7 литр һү һаадаг болоод байна.

Хони үсхэбэрилгэдэмнай ехэ дутуу бии. Үнгэрэгшэ жэлдэ 100 хонин бүриһөө миил 75 хурьган абтаа. Мүнөө бии байгаа арга боломжоёо хараадаа абажа, энэ жэлдэ 100 хонин бүриһөө 140 хурьга абаха гэжэ шиидэнхэйбди. Колхозой хонишон Цырендулма Дагбаева 1957 ондо 100 хонин бүриһөө 116 хурьга абаһан байгаа. 1958 ондо энэ хонишон 100 хонин бүриһөө 150 хурьга абаха уялгатай. Мүнөө хонид түлэг хурьгалжа байна. Хамта 1500-гаад хурьган абтанхай. Абаһан уялгаяа бэелүүлхын тулада хонидые олоор хэнзэлүүлхэ байнабди. Тиимэһээ хонидые искусственнаар үрэжүүлхэ хоёр пункт мүнөө колхоздомнай нээгдэнхэй.

Колхозой партийна организа[ци] ... хоног бүри агитаторнуудай се[минар] үнгэргэнэ. «СССР-эй Верховно [Со]ведтэ һунгаха һунгалтада бэ[лэдхэ]лэй үедэ агитаторнуудай зор[илго]» мүн КПСС-эй ЦК-гэй декаб[рин] Пленумэй дүн тухай асуудал[нуу]тай агитаторнууд январиин ... болоһон семинар дээрэ тан[илса]һэн. Агитационно хүдэлмэриин ... телиин үмэнэ табигдажа байһа[н зо]рилготой зохилдуулан ябуулх[а ту]хай колхозой түрүүлэгшэ ... И. Б. Модоров семинар дээрэ х[өөрэ]жэ үгөө. Мүн хүдөө ажахын х[үдэл]мэрилэгшэдтэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Со[ведэй] хандаһан Хандалгатай агит[аторнууд] өөһэдөө танилсаад, мүнөө [кол]хознигуудта тайлбарилжа үгэн[э].

Партийна организациин агит[аторнууд] ... лектив 20 хүнһөө бүридэнэ. ... ажалай гүүртэ, отара, мүн айл ... дэ агитатор ошожо, хөөрэлдөө ... гэргэдэг. СССР-эй Верховно [Со]ведэй һунгалтада бэлэдхэлэй эхи[лһэн]һээ хойшо агитаторнууд бүри ... хитэйгээр ажаллажа байна.

Агитаторнууд—Оёорой эхин [һур]гуулиие даагша Хантулова, ту[с һур]гуулиин багша Раднаева, меди[цин]скэ хүдэлмэрилэгшэ Владимир ... реевич Мельник, сакманщица ... Цыбенова, наһажаал болоһон [ком]мунист Аюша Цыбикжапов гэ[гшэд] өөһэдынгөө участогууд дээрэ х[үдэл]мэреэ таһалгаряагүй ябуулна.

Саашадаа ажалнай улам ура[гша]тайгаар ябаха байһаниинь ла[б].

Н. Цыбиков, Ториин аймаг[ай] «Заветы Ильича» колхозой парторганизациин секретарь.

Парторганизациин секретарьнуудай семинар

Һаяхан партиин Хориин райком сэвхозой, колхоз, предприяти болон эмхи зургаануудай партийна организацинуудай секретарьнуудтай нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэбэ.

Семинарта хабаадагшад «Партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриие партийна организацинуудай ямараар хүтэлбэрилдэг тухай», «үйлэдбэридэ түрүү технологи нэбтэрүүлжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө партийна организациин тэмсэл» гэһэн лекцинүүдые шагнаа. Эдэ лекцинүүдые партиин райкомой секретарьнууд нүхэд Цыжипов, Рандин, Афанасьев гэгшэд ун[шаа] юм. Мүн семинарта хабаадаг[шад] ондоо темэнүүдээр лекцину[үдые] шагнахаһаа гадна, хүдэлмэр[иин] ехэ дүй дуршэл тухай хөөрэлд[өө] байба.

Һүүлээрнь пропагандистну[удтай] нэгэ үдэрэй семинар үнгэр[гэг]дөө. Семинарнуудта хабаа[дагшад] шадта «Уласхоорондын ба[йдал] тухай» лекци партиин обкомой [про]паганда ба агитациин таһагые [даагшын] шын орлогшо нүхэр Гершман [унш]шаа.

Ц. Дандар[он].

Манай механизаторнуудай үгэ

Газетын һүүлшын номернуудые абан сасуугаа, МТС-эй механизаторнууд машинно-тракторна мастерской доторoo суглараа. Партиин ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгатай танилсажа, ехээр һайшааха зуураа, хүдөө ажахын продукт бүри ехээр абадаг болохо хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулалсаха хүсэл зоригтой байһанаа тэдэнэр мэдүүлбэ.

Тиихэдэ хабарай тарилгада эл... мээр, хаһа саг соонь бэлдэхэ, т[рак]тор, машинануудаа февралиин [...] хүрэтэр һайн шанартайгаар заһ[ажа, ба]рилжа дүүргэхэ гэжэ механиза[тор]нууднай шиидхэбэ.

Б. Сунграпов, Зэдын аймаг[ай] Сагаан-Усанай МТС-эй парти[йна] организациин секретар[ь].

Һунгалтын бэлэдхэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэл аймагай колхоз, МТС, эмхи зургаануудаар түлэг дундаа ябажа байна. Партийна эхин организацинууд һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ ябуулагдаха агитационно-ойлгууламжын, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэриин түсэб зохёогоод, бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилээ. Һунгуулиин участок, һуурин газарнуудаар агитпунктнууд нээгдэжэ, һунгагшадай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Хаа хаанагүй агитаторнууд томилогдон, тэдэнэртэй семинар үнгэргэгдөө.

Колхозник, механизаторнуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ, илангаяа һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ багшанар, медицинын хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ехэхэн үүргэ дүүргэхэ ёһотой. Энээниие хараада абажа, КПСС-эй айком тиимэ асуудал 1957 оной һүүл багта бюрогой заседани дээрэ табиһан юм. Мүн баһа багшанарай, мэргэжэлтэдэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ һэн.

Иигэжэ аймагай олохон багшанар, медицинын хүдэлмэрилэгшэд политическэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо.

Харганаагай долоон жэлэй һургуулиин багшанарай, эндэхи больницын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалые жэшээ болгон харуулая.

Аймагай томохон колхозуудай нэгэн—Кировэй нэрэмжэтэ артель Харганаа нютагта байдаг. Эндэхи колхознигуудай дунда 9 багша, медицинын 2 хүдэлмэрилэгшэ агитатороор ажаллана. Тэдэнһээ гадна колхозой 17 коммунист, комсомолшууд агитатораар томилогдонхой. Эдэнэр һаядаа һунгагшадые һунгуулиин Дүримтэй танилсуулаад, КПСС-эй ЦК-гэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Хандалга бэшэгые тайлбарилжа байна.

Багшанар В. А. Хилханова, К. И. Шатуева, М. А. Уромаева гэгшэдэй агитациин хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг тухайда тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэнэр дааһан участогтаа неделидэ 2 дахин ошожо, колхознигуудта газетэ уншадаг, элдэб һонирхолтой хөөрэлдөө хэдэг.

Тиихынгээ хажуугаар фермэ, отара даагшадтай хамта «дайшалхы хуудаһа», «сатирын хуудаһа», «хуудаһа-молни» гэхэ мэтые үе үе гаргана. Эдэ хуудаһануудтань малшадай мүрысөөнэй дүн гаргагдадаг, ажал хүдэлмэридэхи дутуу дунданууд элирүүлэгдэдэг, шүүмжэлэгдэдэг байна.

Тэрээнһээ гадна, малшадай дунда ажалай түрүү дүй дуршэл дэлгэрүүлхын тула багшанар ехэхэн оролдолго гаргана. Биологиин багша А. А. Ребяткина малай тэжээл, харууһа зүбөөр эмхидхэхэ тухай хөөрэлдөө хэдэг, республикын түрүү һаалишадай, хонишодой дүй дуршэл тухай хэлэжэ үгэдэг юм.

Һургуулиин багшанар хүдөөдэ соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри бүри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ анхаралаа табидаг болоо. Тэдэнэр колхозой клубые шефтээ абажа, һайнаар түхеэрээ. Багша Е. М. Баторова дуу, зүжэг, хатарай кружогые хүтэлбэрилнэ. Тэрэнэй эмхидхэһэн 6 хүнтэй агитбригада малай фермэнүүдээр ябажа, һонирхолтой концерт харуулна. Клубтань среда бүри лекци, элидхэл уншагдана. Һургуулиин директор Ц. Ч. Цыденов—«СССР-эй эрхэтэдэй эрхэ, уялганууд тухай», багша Е. М. Баторова—«Үхибүүдые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ [ту]хай», һургуулиин һуралсалай та[һагые] эрхилэгшэ Ц. А. Бадмаев—СС[СР-]эй Верховно Соведэй IX сесс[иин] дүнгүүд тухай лекци уншаба.

Врач А. З. Соснина Харганаа[гай] агитпунктые даадаг юм. Тэрэнь [түхеэрэлгээр] һайн, һунгагшадай үн[шаха] газетэ, журнал ходо бии бай[на]. Эндэ лекци, элидхэл саг сагтаа [үн]хидхэгдэнэ. Һаяхан залуу һунгагшадай вечер болоо.

Мүн Оронгын дунда һургуул[иин], Кокориной, Ганзуринай, Красноя[рай] долоон жэлэй һургуулинуудай б[аг]шанар ойлгууламжын хүдэлмэр[идэ] эдэбхитэйгээр хабаадана. Орон[гын] багшанар-лекторнууд Хазанк[ина], Яковлева, Будаев, Елаев арад зо[нойн]хүндэтэй болонхой. Тэдэнэр һара[д] ри 2—3 лекци, элидхэл уншана.

Аймагай 200 багшанарай [...] үлүүтэйнь агитатор, лектор, про[па]гандистнууд юм.

Зүгөөр, хүдөөгэй эдэбхитэ[й] политическэ хүдэлмэридэ олоор [хабаа]дуулха хэрэгтэ дутуу дунда[нууд] үшөөл бии. Зарим багшанар, ме[ди]цинын хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө а[жа]хын мэргэжэлтэд энэ хэрэгтэ х[үй]ша хэрэгээр хандадаг байна.

Эдэ бүгэдые хараада аба[жа] КПСС-эй райком һаяын үдэрнүү[дтэ] аймаг соохи лекторнүүдэй зүб[лөө] һуурин газар, тосхонуудаар инт[ел]лигенциин суглаа хэхэ байна. [Хү]дөөгэй интеллигенциие политичес[кэ] ойлгууламжын, соёл гэгээрэлэй [хү]дэлмэридэ үргэнөөр хабаадуул[жа], эдэбхи үүсхэлыень улам дээшэлү[үл]хэ гээшэ партийна организаци[нуу]дай шухала зорилго болоно.

В. Гумпылов, КПСС-эй Иволгы[н] айкомой пропаганда ба агитаци[ин] таһагые даагша.

Москва. РСФСР-эй Верховно Соведэй (дүрбэдэхи зарлалай) V сесси Кремлиин Ехэ ордон соо боложо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заседаниин зал. ТАСС-эй фотохронико.

Заиграйн аймагай „Красный опытник“ колхозойхидой һайшаалта үүсхэлые республикын һаалишад халуунаар дэмжэнэ

Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхозой һаалишан Анна Гавриловна Нетесова нёдондо үнеэн бүриһөө 1700 литр һү һаагаа. Энэ жэлдэ түрүү һаалишадай жэшээгээр үнеэн бүриһөө үдэртөө хахад пууд һү һаахын түлөө тэмсэжэ байна.

М. Тимофеевэй фото.

Сагаан эдеэгээ дэлбэрүүлэе

Сагаан эдеэ—һү, тоһо элбэг ехээр абадаг болохо гэһэн манай оронэй ажалшад, малшадай зорилгые бэелүүлэлсэжэ, фермымнай һаалишад хүдэлмэридөө зарим тэды амжалта туйлана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай фермынхид үнеэн бүриһөө 1911,5 литр һү һаагаа. Тиигэжэ 1956 онойхитой сасуулхада үнеэн бүриһөө һү һаалгаяа 611 литрээр дээшэлүүлээбди.

Фермын түрүү һаалишад Д. Замбалаева, Д. Буянтуева гэгшэд үнеэн бүриһөө 2178—2086 литр һү һаагаа. Мүн һаалишад Х. Замбалаева, Д. Ганжурова, М. Семёнова, А. Сунграпова гэгшэд үнеэн бүриһөө 1954—1850 литр һү һааһан байна. Һаалишаднай ажал хүдэлмэреэ эбтэй эетэйгээр хэдэг. Бидэ фермынгээ бүхы һаалишадые түрүү зэргэдэ гаргахын түлөө тэмсэн, хэрэглэгдээгүй байһан арга боломжонуудаа элсүүлжэ, дутуу дундануудаа дары усадхаха тухай бултаараа шиидхэдэгбди. Манай фермынхид мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 2300 литрһээ доошо бэшэ һү һааха зорилго табяад ажаллажа байна.

Би үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2055 литр һү һаагааб. Урда жэлэйхидэ орходоо үнеэн бүриһөө 700 литрээр ехэ һү һааһан болоноб. Даажа байһан үнеэдэйнгээ эдеэлүүлгэ, харууһалгые һайжаруулһан дээрэһээ иимэ амжалта туйлагдаа гээшэ. Үнеэдээ нэгэ хэмдэ эдеэлүүлнэб. Мүнөө үнеэн бүридэ үдэрэй 2 килограмм үбһэ, 20 килограмм силос, 12 килограмм буйлуулагдаһан һолоомо, һаагдаһан литр һүн бүхэндэнь 200 грамм концентрат үгтэнэ. Үдэртөө үнеэдээ хоёр дахин уһалнабди. Үнеэднай уяада байлгагдажа эдеэлүүлэгдэнэ. Туралнууднай түлигдэдэггүй байрада түлжүүлэгдэнэ.

Һаалишадай дунда социалис мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Бүхы һаалишаднай өөһэд хоорондоо мүрысэдэг юм. Үдэр бүридэ һаалишадай һааһан һүнэй дүн гаргагдажа байдаг. Арба хоноод лэ ажалайнгаа дүн гаргажа, абаһан уялгануудаа хэр зэргээр дүүргэжэ байһан тухайгаа, мүн саашадаа һү һаалгаяа яажа дээшэлүүлхэеэ зүбшэн хэлсэдэгбди.

Һү һаалгаяа бүри дээшэлүүлхэ хэрэгтэмнай һаад тойбо ушардаг. Үбһэ тэжээл багаар бэлдэгдэһэн дээрэһээ үдэртөө үнеэдээ адуулнабди. Колхозой правлени ниитынгээ малые үбһэ тэжээлээр гүйсэд хангахын түлөө саашадаа һайнаар оролдодог болохо бэзэ гэжэ найданабди.

Мүнөө манай һаалишад КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Хандалгатай танилсажа байна. Хүдөө ажахыгаа улам ехээр хүгжөөхэ тухай бидэ, малшан, һаалишан бүхэнэй сэдьхэжэ ябаһан нангин һанал бодол тэндэ тодорхойлогдоно. Тиимэһээ мүнөө өөһэдынгөө бүхы арга боломжо харалсажа бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абахабди.

Вера Галсанова, Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

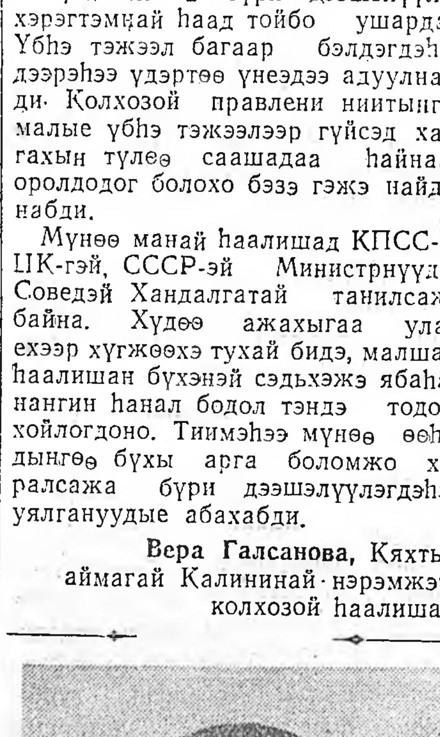

Сэлэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Дулма Будаевна Санжижапова үнгэрэгшэ жэлдэ аймаг соогоо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараа. Энэ һаалишан 1957 ондо үнеэн бүриһөө 2307 литр һү һааһан байна.

Мүнөө Заиграйн аймагай «Красный опытник» колхозой һаалишадай жэшээгээр үнеэн бүриһөө нёдондонойхиһоо 500 литрээр ехэ һү һааха гэһэн уялга абаад, үсэд шангаар ажаллажа байнхай. Эдэ үдэрнүүдтэ нүхэр Санжижапова үнеэн бүриһөө үдэртөө 9 литр хүрэтэр һү һаана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан **Д. Б. Санжижапова.**

А. Мантаевай фото.

Үдэртөө үнеэн бүриһөө 18—20 литр һүн һаагдана

...нгельсын нэрэмжэтэ колхозой ...шад 1957 ондо һү һаалгаар муу ...э үрэ дүн туйлаа һэн. Жэшээнь, ...ы артелеэрээ үнеэн бүриһөө 1596 ...тр һү һааһан байха юм. Энэнь ...һан уялгаһаань 96 литрээр дээ... болоно. Колхозой түрүү һаали...ад энээнһээ бүри ехэ һү һааһан ...йна. Һаалишан Ашагта Цырен...ржиева даалгагдаһан 16 үнеэдэйн... тус бүриһөө 1816 литр һү һаа... байгаа.

Тус колхозой малшад парти, пра...тельствын Хандалгые үнэн зүр...һөө һайшааба. Эдэнэр Хан...лгада харюу болгон шэнэ уялга...удые абажа, малай ашаг шэмые ...ри дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэбэ.

— Бидэ мүнөө жэлдэ үнеэдһээ ...ри ехэ һү һааха ёһотойбди. Ма...мнай эдихэ юумэн элбэг ха юм. ...данайхи шэнги малаа гансал үб...эр эдеэлүүлнэгүй ха юмбибди. ...хы колхозоороо үнеэн бүриһөө ...00 литрһээ бага бэшэ һү һаажа ...дахабди гэжэ һананаб,—гэжэ ар...иин эрхим һаалишан нүхэр Цы...ндоржиева хөөрэнэ.

Мүнөө энэ колхозой һаалишад ...тагай үүлтэрэй үнеэдһээ 2000—...00 литр, үүлтэртэ үнеэдһээ 3000 ...3000 литр һү һааха уялга абаад, ...рэнээ ажал хэрэг дээрэнь бэе...үлжэ байна. Жэшээнь, үүлтэртэ ...еэдэй фермын һаалишад январь ...ра соо сүүдхэдээ 18—20 литр һү ...еэн бүриһөө һааба. Һаалишад ...ырен-Ханда Дампилова, Дулма ...нжижапова гэгшэд бүри ехые ...ана.

Мүн эндэхид нёдондо түл абал...яа һайнаар үнгэргөө һэн. Һаалишан Мария Дармаева даалгагдаһан үнеэдһээ 12 тугал абаһан байна. Тиихэдэ Екатерина Ганжурова 12 үнеэдһээ 15 тугал абаа. Тэдэнь мүнөө һайнаар үбэлжэжэ байнхай.

Тус колхозой правлени, партийна эхин организаци түрүү колхознигуудаа, тэрэ тоодо малшадаа хододоо урмашуулжа байдаг. Январь һара соо һү ехээр һааһан малшадта мянган түхэриг нэмэлтэ түлбэри үгтэхэ байна.

Һү ехээр абахын тула эндэхи малшад нэн түрүүн үнеэдээ һайса харууһалха, эдеэлүүлхэ гэжэ оролдодог. Һаамхай үнеэдтээ элдэб янзын тэжээл, таряа талханай зүйл, буйлуулагдаһан һолоомо гэхэ мэтые һэлгүүлжэ байгаад үгэдэг. Кукурузаар дарагдаһан силос үнеэд дураараа эдидэг юм.

Эндэхи һаалишад, илангаяа үүлтэртэ үнеэдэй фермын һаалишад, ажалай журам һайса сахидаг. Үнеэдээ нэгэ хэмдэ һаадаг, эдеэлүүлдэг, уһалдаг, амаруулдаг байна. Үнеэдээ эдеэлүүлхэдээ хэды һү үгэдэгыень, шэгнүүрыень хараадаа абадаг.

Колхозой зоотехник нүхэр Цыренжапов малай гүүртэнүүдээр ябажа, һаалишадай хүдэлмэриие хододоо шалгажа, тэдэнэртэ туһаламжа хүргэдэг байна. Ямар нэгэн үнеэнэй мууса эдеэлдэг, һүеэ татаад байгаа һаань, тэрэ сагтаа һаалишад мэргэжэлтэдтэ хандадаг заншалтай.

Сэлэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой һаалишад 1958 ондо малай ашаг шэмэ дээшэлүүлгээр үшөө ехэ амжалта туйлаха байһаниинь дамжаггүй. **Б. Бальжиев.**

Малшадай баяр

Түнхэнэй аймагай «Путь Ленина» колхозойхид 1957 ондо малай ашаг шэмые дээшэлүүлгээр муу бэшэ үрэ дүн туйлаа. Жэшээлхэдэ, эндэхи һаалишад үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1300 литр һү һаагаа. Энэнь урда жэлэйхиһээ 510 литрээр ехэ болоно. Зарим түрүү һаалишад Н. Арабжаева, Н. Цыденова, Д. Бандеева гэгшэд тус тустаа үнеэн бүриһөө 1500—1700 литр һү һааһан байха юм. Эдэ һаалишад мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 2000—2200 литр һү һааха уялга абанхай.

Мүн энэ колхозой хонишод үнгэрэгшэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 125 хурьга абажа түлжүүлээ. Мүнөө жэлдэ эндэхи хонишод хонидоо олоор хэнзэлүүлэн, 100 хонин бүриһөө 150 хурьга абажа түлжүүлхээр шиидэнхэй. Тиихэдэ хонишод С. Бандеева, Д. Боржонова, Д. Ошорова гэгшэдэй отарынхид зуун хонин бүриһөө 170 хурьга түлжүүлхэ уялга абаа.

Мүнөө хонишодой отарануудта үбэлэй хурьгад олоороо абтажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэнэ. Хурьгалһан хонидые үрэжүүлхэ хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдажа байна.

КПСС-эй Центральна Комитедэй, ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Хандалгые эндэхи малшад тон ехэ баяртайгаар угтаа.

—Хүдөө ажахыгаа эрид хүгжөөжэ, Америкые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэһэн парти, правительствын уряал хадаа абаһан уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэмнай маниие зориггжуулна,—гэжэ һаалишан Н. Арабжаева мэдүүлнэ.

Б. Бирбаев.

Шэнэ кино буулгагдажа эхилбэ

Уранзохёолшо Николай Дамдинов «Ургын һалбаржа байхада» гэжэ киносценари бэшэһэн байна. Тэрэнь һайшаагдажа, Свердловско киностудида абтаад, кино болгогдон табигдахань. Режиссер Ярополк Леонидович Лапшинай хүтэлбэреэр студиин хэдэн хүдэлмэрилэгшэд манай республикада һаяхан ерэбэ. Тэдэнэр бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ эхилээ.

Граждан дайнай үедэ манай Бурят нютагта болоһон нэгэ ушар тухай «Ургын һалбаржа байхада» гэжэ сценари соо хэлэгдэнэ. Бүтүү тайга, хада уулын дунда Ахсай баянайхи байһан юм гэхэ. Баянай хүбүүн Гэлэгэй һамган нэрэтэй Дынсема үнэндөө Абида гэдэг дүү хүбүүнтээ үглөөнһөө үдэшэ болотор нюргаа тэниилгэнгүй ажаллана. Газаашалуулха, сохюулхаһаа ондоо юушье эдэ хоёр үзэнэгүй. Улаантанай багахан отряд хэдэн үдэрэй туршада амархаяа Ахсай баянайда тогтоно. Семеновско офицер ябаһан Гэлэг эдэнэй ерэхэһээ түрүүн тэрьелээд, гэрһээ холо бэшэ—тайга соо хоргодоно.

Дынсема өөрынгөө ташуудал зоболонто байдал тухайда шэбшэн бодожо эхилнэ, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэдые һайшаан, талархана. Нэгэ хэды амараад, улаантанай отряд саашаа дабшаба. Энэ үеэр эгсэ хадын оройдо Гэлэг пулемёт тодхоод, доодо хабшуугаар отрядай гарахые хүлеэжэ байба. Тон ехэ аюулай тохёолдохоёо байһыень Дынсема мэдэрээд, үбгэнэйнгөө хажууда удангүй гүйлгэжэ ерэнэ. Үбгэнөө—хорото дайсан Гэлэгые буудажа алаад, үзэг бэшэг мэдэхэгүй, гээгдэнги байһан энэ эхэнэр революциин туг доро жагсан, үнэн замаа олоно.

«Ургын һалбаржа байхада» гэжэ кино бурядай хоёрдохи кинофильм болохонь. Тиимэһээ, энээниие буулгаха бэлэдхэлэй талаар мүнөө юун хэгдэжэ байнаб, гол рольнуудтань хэн наадахаб, хаана, ямар нютагта кино буулгагдахаб, хэзээ экранда гаргагдахаб гэһэн асуудалнууд республикын ажалшадые ехээр һонирхуулна. Эдэ асуудалнуудта харюусахыень гуйжа, Ярополк Леонидовичта манай корреспондент хандаба. Нүхэр Лапшин иигэжэ хөөрэбэ:

—«Манай Свердловско киностуди уран һайханай фильмнүүдые гаргажа эхилһээр гурбан жэл болоо. Мүнөө жэлдэ дүрбэн кино буулгаха юм. Тэдэнэй нэгэн болохо «Ургын һалбаржа байхада» гэжэ кино зохёон буулгаха хүдэлмэри манда даалгагдаһан байна. Энэ фильм байгша оной сентябрьда бэлэн болгогдоод, экранда гаргагдаха ёһотой. Тиимэһээ, энэ богонихон болзор соо, илангаяа ерэхэ хабартаа, ашагүй ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ болоно. Газаагуур буулгагдаха кадрнуудаа, гоё һайхан байгаалитай Баргажан, Курумкан нютагуудта ошожо, хабартаа буулгаха зэргэтэйбди.

Бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Уранзураашаднай музей, выставкэнүүдээр, хүдөө нютагуудаар ябажа, бурят зоной байдалтай, ёһо заншалтай танилсана, хубсаһа хунар бэлдэгшэд—элдэб хубсаһанай эскиз зурана, гримернай—парик гэхэ мэтые бэлдэнэ.

Гол рольнуудта наадаха хүнүүдые шэлэн олохо хэрэгтэмнай Бурят-Монголой драмтеатрын коллектив, оперно театрынхид, городой зон туһа хүргэнэ. РСФСР-эй арадай артистнууд Генинов, Гендунова, РСФСР-эй габьяата артистнууд Ильин, Вампилов болон бусад кино буулгахада хабаадалсаха юм. Олон хүнэй дундаһаа эгээн һайниинь шэлэжэ, зохихо рольдонь наадхуулха зорилго табигдана. Энэ хүдэлмэримнай һаяар дүүрэхэнь. Киногой ород рольнуудта наадаха артистнууд Москваһаа уригдаха юм. Байгаалиин дунда, хээрэ буулгагдаха кадрнуудай буулгагдаһан хойно Свердловскдоо бусажа, саашанхи хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ байна.

«Ургын һалбаржа байхада» гэжэ киное оператор К. Дупленский буулгаха, уран зураашадые Ю. Истратов хүтэлбэрилхэ юм. Кинокартинын директорээр С. Игнатов, хоёрдохи режиссероор В. Мотыль томилогдонхой.

Манай хүдэлмэридэ арад зон, нютагай эмхи зургаанууд тодорхой туһаламжа үзүүлжэ, һайн шанартай кинофильм бүтээхэ хэрэгтэмнай үргэнөөр хабаадалсаха бэзэ гэжэ найдагдана».

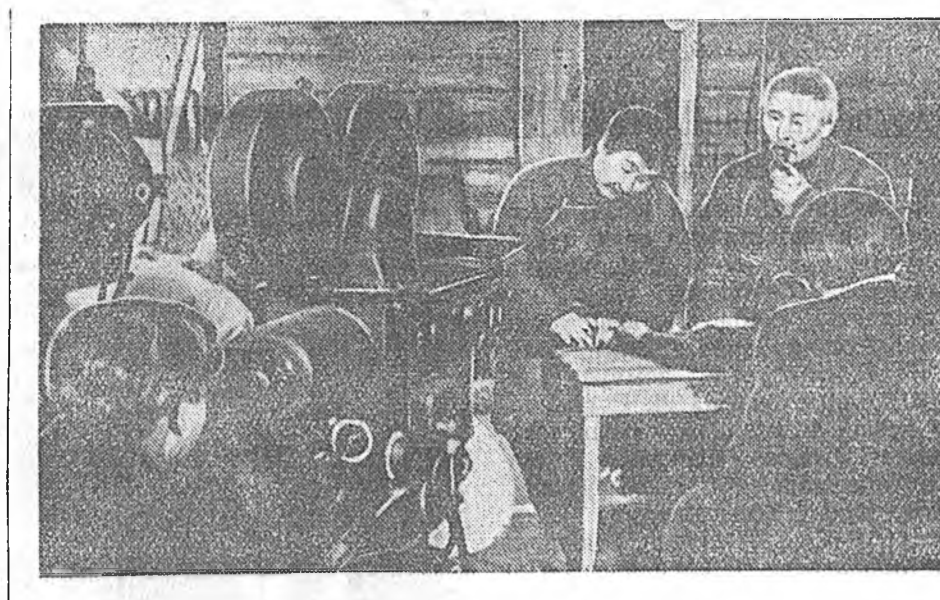

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: киногой нэгэ үйлэ буулгагдажа байна. **А. Мантаевай** фото.

Николай Дамдиновай бэшэһэн «Ургын һалбаржа байхада» гэжэ киносценариин түгэсхэлые доороо толилбобди.

Н. ДАМДИНОВ

„Ургын һалбаржа байхада“

Литературна сценариин түгэсхэл

Дынсема тугалай байра соо, бишыхан шолоохой сонхо тээшэ хараад бодолгодо хатанги һууна. Орожо байһан наранай алтан гэрэл шолоохой сонхоорнь адхарна. Үүдэн нээгдээд, Анна оробо.

Дынсема баяртайгаар харайн бодоно. хаанаш һуулгахаа ойлгожо ядан түдэгэсэнэ.

— Шамдаа ерэбэб. Хахасаха болоолди даа.

Хоёр хани эхэнэр набтархан орон дээрэ һуубад (Дынсема эндээ унтадаг юм).

— Үглөөдэр гү?

— Тиимэ. Үглөө эртүүр...

Дынсема Анна тээшэ хараад, миһэд гэбэ. Уралынь гомдоһон багашуулайхидал ирбайхадаад, хайратайханаар харагдана. Хоолойнь шэшэргэнэбэ.

— Маанадаа орхихотнай ха юм даа..:

Анна Дынсемае тэбэреэд абана.

— Үшөө ерэхэбди даа. Сагаантаниие намнажархёод, шэнэ байдал түхеэржэ эхилхэбди. Шамайгаа засаг түрэдөө һунгахабди.

Дынсема Аннын гарые аалиханаар мүрэ дээрэһээ абажа, муулартайгаар гэтээд орхино:

— Шог наада бү бариит даа.

Аннань үргэлжэлүүлһээр:

— Би шоглоногүйб. Ши залууш, хүсэтэйш, һайханш...

— Хуби талаангүй хүм даа...—гээд Дынсема һанаа алдана.

— Хуби жаргал...Энээн тээшэ олон зүргэ харгы байха, Дынсема. Зүбыень лэ оложо абаха шухала. Тэзд. ши олохош даа. Сэдьхэлшни һайхан гээшэ...

Дынсема Аннын үбдэг дээрэнь дэрлээд унашаба. Абяагүй уйлахадань, дала мүрэнь һалаганажа байгаа һэн.

***

Үүр сайжа, хадын оройнуудаар будэхи ягаан гэрэлэй сасагдажа байхада Ахсайтанай газаа хүнүүд, морид иишэ тиишээ хөөрсэгэнэбэ. Моридоо эмээллэнэд, ашаагаа асаржа ганзагалнад.

Степан Аннынгаа хажууда ошобо. Тэрэнь уламаа татаха гээд ядалдажа байна. Степан һамганайнгаа мүрэ дээр гараа табина, Анна эрьежэ хараад энеэбхилнэ. Уламаа үгэбэ.

Степан үлүү хүсэ гаргангүй, һүүлшын нүхэндэ хүрэтэр уламыень татажа, эмээлыень бэхилбэ. Хүсэтэй эрын гар мэдэрһэн морин гүзээгөө саашань хүряан һэргэгшээд. дүрбэн хүлөө ээлжээлэн байжа зогсобо.

Тэдэ хоёрой хажууда Дынсема бии болоодхино. Гартаа тиимэш ехэ бэшэ үйһэн түйсэ баринхай.

— Анна, тандаа харгыдатнай тоһо асарааб,—гээд эшэнгээр һарбайна.

— Һайн даа, Дынсема.

Хоёр эхэнэр газарта хэбтэһэн сумаа уудалжа, тоһотой түйсэеэ хэбэд.

—Харалсаха һэн гүбди үшөө,—гээд Дынсема Аннын сумаагаа ганзагалжа байхада шэбэнэнэ.

Харюудань Анна энеэбхилжэ:

— Яаха һэн бибди. Шам тухай мартахагүйбди.

— Би.. би... таанадые...хэзээш мартахагүйб!

***

Ширеторов морин дээрээ һууна. Шархатаһан зүүн хүлынь дүрөөгэй хажуугаар доошоо һанжайхай. Мориной хүдэлсэ бүхэндэ командир уршагад гэнэ,—ехэл үбдэнэ хаш.

— Эзэниие дуудагты наашань.

Ахсайтанай гэр тээшэ нэгэ боец гүйжэ ошобо.

Удангүй тэндэһээ Ахсай үбгэн ябадал дундаа дэгэлээ үмдэһөөр гарана.

— Энэ саарһа аба. Үбһэ хулһанай түлөө, эдиһэн ууһанаймнай түлөө шамда энэ саарһаар шэнэ засаг түлэхэ. Маниие миинтээр абаа гэжэ бү һанаарай,—гээд, үбгэнэй дүтэлжэ ерэхэдэ, Ширеторов һарбайба.

Ахсай тэрэ саарһыень абанагүй.

— Шэнэ засаг...,—гэжэ хоротойгоор миһэлзээд, хажуу тээшээ хараашална.

Ширеторовэй нюур гэнтэ хүхэ сагаан боложо, уралынь һарюу болон хизайгаад, һэлмээ шүүрэбэ.

— Юун?! Зүблэлтэ... засагта..: эт... этигэнэгүй гүш?!— хажуудань байһан Степан гарһаань бажууба.

Ширеторов гэнтэ ёолоод, уралаа шулга хазаба: шархатаһан хүлөө мартаад, дүрөөдөө хэжэ гэшхэжэрхиһэн байгаа.

— Магад, энээниие үгэхэ зон гүбди?—гээд, хажуугаарнь үнгэржэ ябаһан боец асууба. Тэрэ боец гартаа эмээл баринхай.

— Хэнэйб, энэш

— Согсоридай.

— Үгы, энэ бэшэ, Тэрэ... нүгөөдэ... Номгонойхиие...

Нүхэдтөө урбаһан аймхай Номгоной шэб шэнэхэн эмээл асарагдаба. Ширеторов шоо үзэнгээр уршына:

— Эмээл дээрээ эзэниинь тогтожо бираагүй!

Булта моридтоо һуунхай.

— Мордо!—гэжэ Ширеторов хашхараад, гэдэргээ эрьсэн, Дынсемада гараагаа тэмдэг үгэнэ.

Морин сэрэгшэд зүүн урда зүг шэглэн ошобод.

***

Ахсайтанай гэр худар үглөөнэй толон шагааба. Шабганса ахха-ёхо гэһээр оронһоо бодобо.

Нойртоо садаагүй бодоһон Жалмасу хүгшөөдэй сухалдангай аяга шанагаа үхэгэй тэндэ шэдэсэгээнэ.

Ахсай үбгэн шомшорон байжа, шэнэ эмээлээ харана үзэнэ.

— Би мэхэлэгдээгүйб!—гэжэ сэдьхэлээ ханангяар дуугараад, эмээл дээрээ һуугаад үзэнэ. — Бурхан арьяа баала, нигээд баһал хуушанайхяараа байхамнайл даа!

***

Тугалай байра.

Дынсема ханада үлгөотэй Дара-эхэ бурханай дүрсэ тээшэ хараад зогсонхой. Бүхы наһан соонь түрүүшынхеэ мүнөөдэр Дара-эхэнь миин лэ, үгэ хүүргүй зураг боложо үзэгдэбэ гээшэ ха.

Наманшалжа хабсарһан гарынь, гэнтэ һалаганалдаба. Дэгэлэйнгээ энгэрэй шагтые мулталаад, гараа доошонь һалд байса унагаана. Харайжа ошоод, үлгөотэй бурханай саада талада хадагалаатай карточка ходолон гаргаба. Гунигтайгаар һанаа алдан, Степан Анна хоёрой дүрсые нюдэ сабшалангүй хараад зогсобо.

Үүдэнэй нээгдэхэдэ, харан гэһээнь— Ахсай хадамынь. Хадамайнь нюдэндэ— нюуха аргагүй баяр.

— Залхуу болоо алтайш? Үнеэ, тугалаа мартаа гүш?—гээд Ахсай үбгэн Дынсемагай гарһаа карточкыень һуга татана.—Эдээнэй ябашаһанда уйдана гүбди?—гэжэ, карточкыень удар татаад, газарта хаяна. Тиигээд, газаашаа богоһо алхажа ябатараа гэдэргээ эрьеэн, шүдэнэйнгөө забһараар:

— Байза, хүлеэ даа... Гэлэгнай бусаха...гээд, хаб байса үүдэ хаана.

Дундуураа хоёр боложо шуураһан карточкаяа Дынсема альган дээрээ баринхай. Һая танилсаһан һайн нүхэдэйнь шарай дээгүүр зурлаа гараад байхадаа һүрөөтэй.

— Гэлэг...—гээд Дынсема дуугарба. Ухаа алдаһанай тэмдэг нюдэн соонь ялас гээд, залуу эхэнэр шамдуу түргөөр карточка хадагалһан дары газаашаа харайн гарана.

***

Дынсема газаа айхабтар шамдуугаар мориндоо эмээл тохожо байба

—Дуулана гүш. шамда хэлэнэм! Дулии болоо гүш?—гээд Жалмасу хажууһаань угзаран байба. Тээд Дынсема хадам-эхэеэ хажуу тээшэнь түлхижэ. мориндоо мордоно. Жалмасу хүгшээдэй харгыень хаагаад, хашхарба — Ахсай, наашаа! Талиихань лэ!

Ахсай үбгэн харайжа ерээд, хазаартань аһашана.

— Хайшаа талиихашниб? Шамайе гү даа! Дынсема моринойнгоо ама хөөһэ хаятарнь угзараад, ташуурдаба.

Ахсай үбгэн хажуу тээшээ халба һүрэн унаба. Дынсема гүйлгэжэрхинэ.

Набтархан аад, тамир ехэтэй мориниинь хада өөдэ харайжа һуранхай. Дынсема эмээлэйнгээ бүүргэ үбсүүгээрээ тулан һагад бүхэйгөөд ябана, хасарынь мориной шэрүүн дэлһэ дайрана.

Тээ дээрэхэнэ, харгын хажуу тээшээ годирһон газарта бишыхан субарга харагдаба.

***

Гэлэг залд гээд, гэдэргээ эрьебэ. Тээд Дынсемае танижа, хүмэдхөө хумин барына. Хүлэйнь хажууда пулемёт табятай, уйтахан амаараа доошоо харанхай. Тэндэнь хадын хобол соогуур хуушан, хүнэй үни холын гэшхээгүй зүргэ.

— Юу хэхэеэ һанабаш ихэдээ?—гэжэ һанаа зобонгёор Дынсема асуугаад, моринһоо буужа, үбгэнэйнгөө хажуудань дүтэлнэ ха.

— Шинии хэрэг бэшэ!—гэжэ Гэлэг хүйтэнөөр харюусаад. пулемёдойнгоо лентэ һомолжо эхилнэ.

— Тэдэниие бү алыш!—уйлаганаһан хоолойгоор дуугаржа, Дынсема Гэлэгэй гарһаань шүүрэбэ. Тэрэнь бодожо ерээд, нюур руунь нэгэ шаажархина. Дынсема газарта унажа, хадын уруу мухариһаар субаргада тулашаба.

Нюдөө нээгээд харахадань, Гэлэг һүрэхэеэ байһан шэлүүһэндэл агшанхай юумэ, доошоо хаража байба.

Гэнтэ тэрэнэй нюдэндэ зэбүүрхэмэ баярай ошод бии боложо:

— Ерэбэ,—гээд шэбэнэжэрхибэ.

Дынсема хайшан гэхэеэ ойлгожо ядан хараашална. Тиигэжэ байтараа субаргада түшүүлэнхэй буу харажархиба ха. Аалиханаар бодоод, буугай хүйтэн сэмгэ саб шүүрэбэ: Гэлэг тээшэ буугаа залажа, затворыень тас гүүлээд:

— Гэлэг!—гээд дуудаба.

Гэлэг гэдэргээ эрьехэтээ хамта. шэг шарайгаа хубилган. хүхэ сагаан болошобо.

— Орхи! Зэбсэгээр бү наада!—гэжэ ээдэлдэһэн хэлээр дуу гараад бодоно.

Урдаһаань буугай аман сэхэ шагаанхай байба. Дынсемагай нюдые хараад. атагад гэшэбэ. Һүүлшымни саг ерээ гэжэ тэрэ ойлгоо.

***

Уйтан хабшуу хобол соогуур һубарижа, отряд урагшаа дабшана. Ширеторов түрүүлээд ябана. Тэрэнэй хойноһоо Степан Анна хоёр. Һүүл дахан—Содном Абида хоёр һубаралдана.

— Муухай аюултай хабшуу гэшэб?—гээд нэгэниинь тэндэ нёлбобо.

Булта тэрээн тээшэ адаглан харабад: аюултай байһыень хүн бүхэн мэдэнэ, тээд абяагүй ябана ха юм.

Гэнтэ, хаанашьеб, буугай һүрэхэ абяан дуулдана. Отрядайхид нэгэн доро буудаа аһаба. Моридынь байшана.

Хүнүүд буугай абяа шагнаархан, хүлеэнги зогсонод. Зүгөөр, ондоо ямаршье абяан үглөөнэй аажам байдалые таһалбагүй. Ойн сууряан лэ ехэ боло болоһоор, хада хабшалаар дамжажа, саашаа холодон тараханъ дуулдаба.

— Урагшаа!—гээд командирынь захирба.

Отряд уулын хяра дээрэ гараа.

Үглөөнэй наран нюдэнэй һаргатар ялабхиба. Үргэн сээжээрээ сэлмэг агаар амилан, хүнүүд шэнэ үдэрэй эхиие мэндэшэлнэ.

Алинһаашье ехээр Абида хүхинэ хөбэртэй. Малгайгаа өөдэнь шэдэнэ, урагшаа хойшонь морёо ябуулна.

Хэндэшье мэдэгдэнгүй. Анна отрядһаа таһараад. хадын оройһоо доошоо. саашаа шэртэн харана. Мэнэ һаяхан дуулдаһан буугай абяан тухай баясан. гунигтан шэбшэжэшье болоо ха. Нюдэндэнь хэдэ хэдэн тунгалаг дуһалнууд бии болоод орхибо энэ эхэнэр хэнэй аша туһаар отрядай бүтэн гараһые тухайлжаш магад.

Манай республикын hонин

ХҮДӨӨГЭЙ БИБЛИОТЕКЫН УНШАГШАД

Хэжэнгын аймагай Чесанын хүдөөгэй библиотекэ жэл ерэхэ тудам номуудайнгаа тоо олошоруулна. Һаяхан энэ библиотекэ олон ном худалдажа абаба. Тэдэнэй тоодо уранhайханай, хүдөө ажахын, политическэ, мүн бусад номууд бии. Библиотекые даагша Л. Сальникова номой удхашанарые уншагшадтаа саг үргэлжэ ойлгуулна. Тиимэһээ уншагшадай тоо мүнөө hураггүй олон болоо. Колхознигууд Г. К. Мосоров, С. Д. Цыбиков, hаалишад М. Моролдоева, Т. Степанова болон бусад эдэбхитэй уншагшад болонхой.

Г. Дарибазарон.

Советскэ поэзиин вечер

Уржадэр үдэшэ Серовой нэрэмжэтэ клубта хүн зон олоороо суглараба. Ушарынь, эндэ советскэ поэзиин вечер үнгэргэгдэхэ байгаа.

Бурят-монголой литературын хүгжэлтэ тухай элидхэл залуу поэт Владимир Петонов хэбэ. Элидхэлэй һүүлээр залуу поэдүүд В. Кузнецов, А. Бадаев өөhэдынгөө шэнэ шүлэгүүдые уншаба. Уншагшад уранзохёолшодто халуун баясхалан хүргөөд, энээнhээ хойшо хододоо уулзажа байхые дурадхаа.

Һүүлээрнь клубай уранhайханай самодеятельностьдэ хабаадагшад советскэ поэдүүдэй шүлэгүүдые уран гоёор уншаба. Түгэсхэлдэнь шэнэ киножурналнууд харуулагдаhан байна.

А. Димитров.

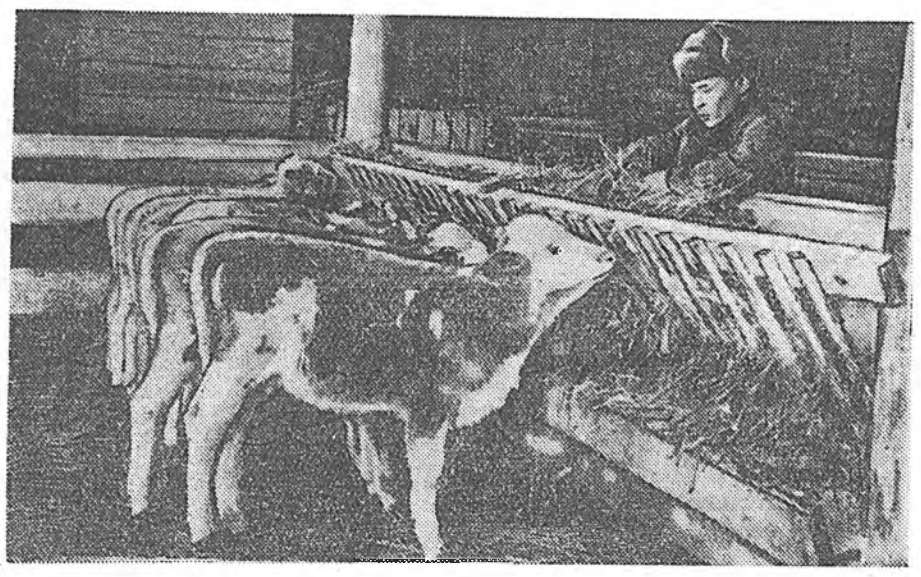

Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой тугалшан Бимба Гармаев 30 гаран тугал харууhалхадаа тус бүриинь шагнүүрые сүүдхэдээ 600—700 граммаар нэмэнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бимба Гармаев тугалнуудаа эдеэлүүлжэ байна.

А. Бадаевай фото.

Мотоцикл шан абаба

Пүнсэг Ешеев «Коммунизм» колхозой тогтоhонhоо хойшо түмэршэ дарханаар хүдэлмэрилжэ байна. Эдэбхитэй дарханай уран гараар колхозой ажахыда хэрэглэгдэдэг элдэб машина зэмсэгүүд hайн шанартайгаар заhабарилагдажа байдаг.

Нүхэр Ешеев олон жэлэй туршада ажаллажа олоhон баян дүй дүршэлөө залуушуулда оролдосотойгоор дамжуулан үгэдэг юм.

Колхозой правлени, партийна организаци үбгэн дарханай ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, «М-72» маркын мотоциклаар шагнаа.

Б. Жанчиков.

Ярууна.

Профсоюзай хүдэлмэрилэгшэдэй семинар

Гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Баргажанай айком нютагай комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй семинар үнгэргэбэ. Эндэ КПСС-эй ЦК-гэй декабрьска Пленумэй шиидхэбэри зүбшэн хэлсэгдээ.

М. Гроссман.

ТОБШО hОНИН

✪ Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой библиотекэ олон номтой юм. Һүүлэй үедэ эндэ уншагшадай тоо нилээд олошороо. Эдэбхитэй уншагшад нүхэд Максоров, Бадмаев, Данжаев болон бусад үнгэрhэн жэлдэ тус тустаа 20—30 ном абажа уншаа.

Б. Бадмаев.

Малаа шоноhоо абарба

Бордоhо саhатай нэгэ үдэр Гарма үбгэн малаа бэлшээжэ ябаба ха. Бэлшээри дээрэ тогтожо үгэдэггүй харагшаниинь болдогой саана байhан үбhэнэй hүри хараад, тэрээн тээшэ гүйшоо. Гарма үбгэн мориёо ташуурдажа, харагшанаа намнажа оробо гэхэ.

Теэд энэ үедэнь шугы соо хороошоhон хоёр шоно малшанай алхам бүхэниие адаглажа, гэтэжэ хэбтэhэн байба.

Тиигээд Гарма үбгэнэй саашаа боломсоор шононууд малдань добтолоо. Гэнтэ түбэрөөн, үүгнэлдээн, мөөрэлдөөн болошобо. Гармын харан гэхэдэ, хоёр шоно эрээн хашарагые ээрээд, аhахаяа байгаа гэхэ.

Гарма Дондоков мэгдэнгүй, буугаа абажа, нэгыень хараадаа оруулансаараа шабхаяа адхажархибо. Шононуудай нэгэн угзагад гээд нэгэ собхороод, тарайшоо. Зугадан харайhан хоёрдохи шоно хэды буудуулбашье тудагдангүй арилаа.

Ингэжэ малшан мүнөө үбэлдөө хоёрдохи шоные хюдаба.

58 наhатай Гарма Дондоков Закаменай аймагай «Байгал» колхозой малшанаар арба гаран жэлэй туршада ажаллажа байна. Шударгуу малшанай даажа байhан 130-аад толгой залуу мал намарайнгаа хүшэ шадалые гээнгүй, тобир тарганаар үбэлжэжэ байна.

Б. Цыденжапов.

Санашадай урилдаан

РСФСР-эй арадуудай үбэлэй спартакиадада зорюулагдаhан санашадай урилдаан Яруунын аймагай центр — Нарhатада үнгэргэгдэбэ.. Энэ урилдаанда хамта 8 команда хабаадалсаа.

Эдиршүүлэй дунда болоhон эстафетын урилдаанда Нарhатын дунда hургуулиинхид, басагадай дундаhаа мүн энэ hургуулиин hурагшад шалгараа.

Өөhэд хоорондын мүрысөөндэ эдиршүүл 10 километртэ, басагад 5 километртэ урилдаба. 10-дахи классай hурагша Н. Байбородин хүбүүдэй дундаhаа түрүүлжэ гараа. Басагад сооhоо Эгэтын МТС-эй түлөөлэгшэ Галина Баяндуева шалгараа.

Мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлhэн спортсменүүдтэ физкультура, спортын аймагай комитедэй грамотанууд барюулагдаа.

В. Байбородин.

Шатарай турнир

Городок городто шатаршадай мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөндэ городой 13 бэрхэ шатаршад хабаадалсаа. Энэ мүрысөөндэ шатаршан Х. В. Ухаханов нэгэдэхи hуури эзэлээ. Хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые шатаршад Соболев, Какышев гэгшэд эзэлбэ. Энээнhээ гадна, мүрысөөндэ hайнаар наадагшад шатарай хоёрдохи, гурбадахи разрядтай болобо.

Д. Цыбиков.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГТА

МАЛШАДАЙ КОНФЕРЕНЦИ

Калининай нэрэмжэтэ колхозой Нуга гэжэ нютагтахи комплексно бригадын фермэдэ Хэрэнэй МТС-эй харьяата колхозуудай малшадай конференци болобо.

Конференци дээрэ МТС-эй главна зоотехник, хүдөө ажахын наукануудай кандидат, БМАССР-эй габьяата зоотехник нүхэр Вахрушев hү ехээр hаааха арга боломжонууд тухай дэлгэрэнгы лекци hонирхолтойгоор уншаба.

Конференцидэ хабаадалсаhан Туранай сомоной «Искра», «Путь Ленина», «Победа» болон XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай hаалишад, зоотехнигүүд, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд малай байрануудаар ябажа, үнеэ hаалгые хараба. Мүн эдэнэр нарай тугалай байрые хаража, хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ ошожо ерэhэн хүнэй хөөрөө шагнаhан байна.

Энээнэй удаа «Победа» колхозой hаалишан Исаева, «Путь Ленина» колхозой hаалишан Арабжаева, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой зоотехник Дармахеев, «Искра» колхозой зоотехник Шагдуров, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Домышев үгэ хэлэжэ, өөhэдынгөө дурадхал, hанамжануудые хэлэhэн, эндэхи колхозуудай ажалай эмхидхэлые hайшааhан байна.

Саашадаа иимэ конференци үнгэргэжэ байха тухай МТС-эй директор нүхэр Антоненко хэлээ. Конференцидэ хабаадагшад хүдэлмэриингөө hүүлээр hонирхолтой концерт хараба.

ШОФЁРОЙ ЭРХЭ АБАБА

ДОСААФ-эй аймагай комитедэй үүсхэлээр мотоциклистнүүдэй (Хэрэнэй МТС-эй дэргэдэ), шофёрнуудай курса нээгдэhэн юм. Энэ курсада ажалhаа таhарангүйгөөр hуралсаhан 20 гаран хүн шофёрой, мотоциклистын эрхэтэй боложо гараба.

Саашадаа энэ курса шэнэ hурагшадые абахань.

НАЙМААЛАГШАГҮЙ ЛАРЁГУУД

Туранай сомоной «Искра» колхозой малай фермэ, гүүртэ, бригаданууд ехэ тару юм. Тиимэhээ эндэхи малшадые худалдаа наймаагаар таhалгаряагүйгөөр хангахын тулада наймаалагшагүй дүрбэн ларёк эмхидхэгдэбэ.

Саашадаа үшөө нимэ арбаад ларёгууд аймагай бусад колхозуудаар бии болохонь.

БАРИЛГЫН МОДО БЭЛДЭНЭ

«Знамя» колхоз энэ үбэл барилгын модо элбэгээр бэлдэжэ байна. Энэ ажалда мүнөө 80 хүн, 100 мори унаа элсүүлэгдэнхэй.

Колхознигууд нүхэд С. Ангархаев, С. Хаптанов, В. Молонов болон бусад эндэ hайнаар хүдэлжэ гараа. 10 хоног соо түсэб дүүргэгдэжэ, 1300 кубометр модон отологдоо. Мүнөө отологдоhон модон барилгын газарта зөөгдэжэ байна.

УРАН ОЁДОЛШОН

Хэрэнэй промкомбинадай оёдолой цехтэ Валентина Самбуевна Заланова олон жэлдэ хүдэлжэ, ехэ дүй дүршэлтэй болонхой.

Нүхэр Залановагай оёhон хубсаhан хэзээдэшье hайн, тааруу зохид байдаг. Энэ оёдолшон өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ залуушуулые оролдосотойгоор hургадаг юм. Тэрэнэй hургаhан оёдолшод Дарима Андренова, Дуся Догдонова, Тамара Зверева гэгшэд түрүүшүүл болонхой.

Валентина Самбуевна үнэн сэхэ ажалайнгаа түлөө республикынгаа нютагай промышленностиин министерствын, мүн партиин айкомой, аймгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаhан байна.

А. Борисов.

АТААРХАЛГА

Сатирическэ рассказ

Нина Норбоевна столойнгоо саана hуунхай «Казбек» папирос гарайнгаа хурганда зохидхоноор хабшаад, тэрэнээ аалиханаар hороно. Тиигээд тамхинайнгаа утаа нарихана̄ар дээшэнь үлеэсэгээнэ. Тиигэжэ hуутараа шоотоо тас-няс татасагааба.

Нина хадаа гушан юhэ наhатай, дунда зэргын бэетэй эхэнэр юм. Тэрэ гурба дахин хадамда гарабашье, үри хүүгэдшье үгы, нүхэршье үгы, ори гансаараа hуудаг. Нинын танил эхэнэрнүүд тэрэниие шоо үзэдэг, шобто харан хэлсэдэг: «Нинамнай голохоhоо байха голшье хааха юумэ үгы болоод байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ залууhаа байтагай хүгшэншье юумэ оложо ядаад, hэлэн хатаржа ябана. Юрэдөөл «шарга газардаха» боложо байна ха даа».

Нина хара багаhаа гоёжо, эдээр бэеэ шэмэжэ эхилhэн байгаа. Мүнөөшье Нина хамаг зонhоо ондоохоноор хубсалдаг, шэнэ шэнэ модын плати, пальто, шляпа гэхэ мэтые үдэр бүри шахуу hэлгэжэ үмдэдэг. Мүн Нина нидхэ ба hорьмоhоёо үдэр бүри зохидхоноор заhажа шэрдэхээ, урал хасараа, хурганайнгаа ута жүрэгэр хюмhаяа будахаяа мартадаггүй.

Нина Норбоевна мүнөөшье болотор арбан долоо найматай басаганай хубсалдагаар хубсалаад, танца, кино, театраар ябажал байдаг. Теэд тэрэ хэды тиимэ залуугаар хубсалбашье, залууханаар харагдахаа болёо. Тэрэнэй бэень нилээдгүй бошхо, хүндэшэг болонги. Нинын танцада ошоод нэгэшье хүндэ уригдангүй, энэ тэрые хараhаар байтарынь танцашье дүүрэшэдэг болонхой...

Нина Норбоевнагай «Энэ үдэр, субботодо, хаана ошохо болоо бииб?» гэжэ hанаhаар байтарынь, гэнтэ стол дээрэхи телефониинь ханхинашаба. Тиихэдэнь тэрэ трубка абажа, «шагнажа байнаб. Хэн бэ?»—гэжэ асууна.

«Биб. Надя»,—гэжэ нүгөөдэнь харюусана хэбэртэй.

—Аа, Надя гүш? Ямар hаймши. Би шамда хонходохо гэжэ hанажа байгаа hэм. Мүнөөдэр хаана ошохомнайб. Кино, театр руу юун бии хаб?—гэнэ Нина.

Саашань хөөрэлдэжэ захална.

—Юун гэнэш? Ерэ гэнэ гүш? Юун болооб? Юумэ абааб? Юумэ харуулхамни гэнэ гүш? Зай, зай! Хүлеэжэ байгаарай! Занятиин дүүрэхэдэ ошохоб,—гэжэрхёод, Нина телефонойнгоо трубка табижархина. Тиигээд ехэл бодолгото болоно...

Амаралтын үглөөдэр үглөөнэй юhэн сагта Нина урданайхила орходоо ондоохон юумэ орожо ерэбэ. Тэрэниие харахада, ехэл hанаандаа хатажа, бодолгото болонги янзатай.

Нина пальтогоо тайлажа үлгэжэрхёод, конторо соогуураа алхалсагааба. Тиихэдээ папиросоо түргэ түргэн hоросогооно.

Һүүлдэнь Нина столдоо ошожо, хоёр гараа тэрээн дээрээ табижа, толгойгоо ганхуулаад хэбтэшэбэ. Тиихэдэнь Нинэтэй хүдэлдэг басагад hанаагаа зобожо, тэрээндээ гүйлдэжэ ерээд асуунад:

—Юун болооб? Нина Норбоевна, үбдэшэбэ гээшэ гүт? Нина урдаhаань харад гээд, хөөрэжэ эхилбэ:

—Надя ямар талаантайб даа. Арбан мянган түхэриг шүүгээ. Арбан мянга! Гурбан процентын облигацяар... Ямар юумэ абаа гэжэ hананат? Модно туфли, баархатна плати, ковёр, алтан бэhэлиг, шэхэнэй hыхэ гэхэ мэтэ олон бэд дээ... Ямар туфли абаа гэжэ hананат?—Оо—ёо—ёо! ямар талаантайб даа! Үшөө ямар юумэнүүдые абахань гээшэб?!..

Тиихэдэнь тэдэ басагад hаял ойлгожо, булта дураа гуталдан урмаа таhарнад. Тиигээд бэе бэедээ эмнилсэhээр, столдоо ошожо, ажалаа үргэлжэлүүлнэ. Тэдэнэй нэгэниинь аалиханаар дуугараадхина: «Теэд юунэйшье атаархалга гээшэ ааб даа?!»

Харин тиихэдэ, Нина Норбоевна Надеждэдэ атаархажа, тэрэнэй толгой соонь модно плати, туфли удаа дараалан үзэгдөөд, энэ үдэр ажалаа хэжэ шадахаа болишоод, тамхяа татажа hуугаа hэн...

Б. Батоев.

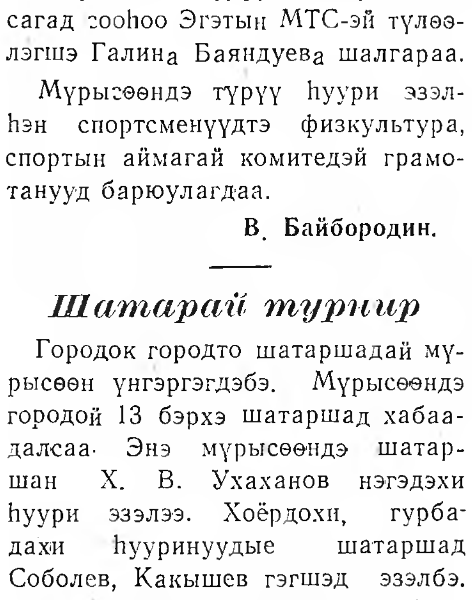

Шэлын оройдо.

Д. Чимитовэй фотоэтюд.

ХИЛЫН СААНАҺАА

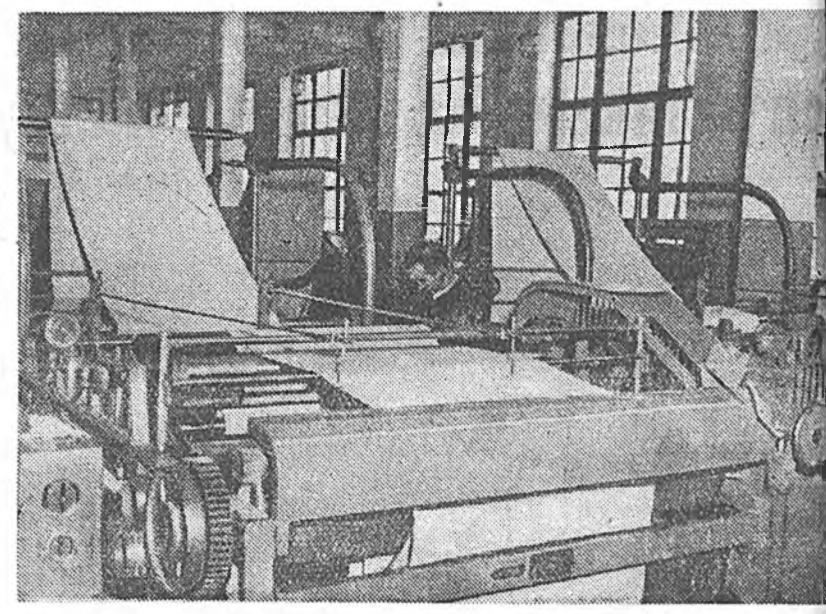

Албаниин Арадай Республикада промышленна болон гэр байрын айхабтар эршэмтэйгээр хэгдэжэ байна. 1957 ондо хэдэн промышленна ти, тэрэ тоодо хээтэй хилэн нэхэдэг фабрика бэлэн болгогдоо. Тус предприя туршада 1 миллион метр хээтэй хилэн бүтээхэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ фабрикын цех соо.

ТАСС-эй фотохр

Египет Советскэ Союз хоёрой хоорондо баталагда хэлсээе Египедэй хэблэл hайшаана

КАИР, январиин 30. (ТАСС). Советскэ Союз Египет хоёрой хоорондо экономическа, техническэ харилсаа байгуулха тушаа шэнэ хэлсээн тухай мэдээсэл Египедэй газетэнүүдтэ мүнөөдэр толилогдобо. Египедэй газетэнүүд хоёр ороной хоорондо баталагдаhан хэлсэ hайшаана.

Египет, Советскэ Союза рондо хэгдэхэ экономическа саан хоёр ороной хоорондо туhатай байха байна гэжэ б зетэнүүд тэмдэглэнэ.

Советскэ Союзай мэргэжэлтэд нефть бэдэрхэд Индидэ али болохоор туhална

ДЕЛИ, январиин 30. (ТАСС). СССР-эй геологиин, Газар уhа хамгаалха министерствын геофизическэ хоёр парти Зүүн Пенджабта нефть бэдэржэ олоо. Совет ороной мэргэжэлтэдэй дурадхалнуудые Индиин түлөөлэгшэд hайшаан дэ байна. Советскэ мэргэжэлтэ бэдэрхэ ажалаа дүүргээд, т элидхэлээ Индиин правите комиссиин үзэмжэдэ табяа. hайшаан дэмжэгдээ.

Багдадай бүлэглэлэй Соведэй сесси дээр

АНКАРА, январиин 30. (ТАСС). Багдадай бүлэглэлэй Соведэй сессиин хоёр заседани үсэгэлдэр нюусаар болоо.

Хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор, министрнүүд экономическа комиссиин элидхэлые hайшааха зуураа, генеральна секретаринадай жэлэй тоосоое баталаа. Англиин делегациин дурадхаhанай ёhоор, Багдадай бүлэглэлэй Соведэй удаадахи сессие 1958 оной июль hарада Лондондо зарлаха тухай шии гаргагдаа.

Бүлэглэлдэ ороhон Азиин нуудта экономическа туhа үгэхэ тухай асуудалда Далл харамжагүйгөөр хандаа гэж Гюн» гэжэ Турциин газетэ тойгоор бэшээ. Иимэ ушарh мэр зам, шоссей харгынууд риха хараата түсэбүүд бэс дэхэ аргагүй болоод байна.

Корейн центральна телеграфна агентствын мэдүүлгэ

ПХЕНЬЯН, январиин 30. (ТАСС). Корейн центральна телеграфна агентство мүнөөдэр мэдүүлгэ толилоо. Энэ мэдүүлгэ доторнь нигэжэ хэлэгдэнэ: Америкын империалистнууд, Ли-сын зарсанар урда Корей руу атом сэг асаржа, Корей тушаа ба даhан эблэрэлгын хэлсээ ал хоор эбдэхые оролдоно.

США Урда Вьетнамда сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые эльг

ХАНОЙ, январиин 29. (ТАСС). Үнгэрэгшэ жэлэй октябрь hарада Урда Вьетнам руу 2100 тонно буу зэбсэг, 1000 гаран хайрсаг элдэб сэрэгэй хэрэгсэлнүүд асарагдаа гэжэ Вьетнамай информационно агентство мүнөөдэр мэдээсэ гэй элдэб хэрэгсэлнүүд, тэрэ бомбардировщигууд болон и тельнүүд, танкнууд болон нууд Америкын зургаан ко нуудаар асарагдаа.

Америкын шэнжэлэгшэ ракетнэ буу зэбсэг тухай иигэжэ бэш

НЬЮ-ЙОРК, январиин 28. (ТАСС). «Сатердэй Ивнинг пост» гэжэ Америкын журналда Вашингтондохи элитэ шэнжэлэгшэ Стюарт Олсопой статья толилогдоо. Баллистическэ буу зэбсэг бүтээн гаргалгаар Советскэ Союзhаа США-гэй ехээр гээгдэhэн тухай статья доторнь хэлэгдэнхэй.

Нэгэ түбиhөө нүгөө түбидэ ниидэн ошохо баллистическэ ракедүүдэй бомбардировщигуудhаа түргэн байhан тухай статья шэ иигэжэ заана: «В—52» бомбардировщик аюулта бом дые хараалагдаhан газартань сай турша соо абаашаха байна, харин тиихэдэ нэгэ т нүгөө түбидэ ниидэн ошохо б тическэ ракетэ оройдоол 20 тын турша соо ниидэхэ болон

США-да „Тор“ гэжэ ракетнэ hомо табигдажа туршагдаа

ПАРИЖ, январиин 30. (ТАСС). «Тор» гэжэ баллистическэ hомо США-гэй агаарай сэрэгэйхид январиин 28-да табижа туршаа, тэрэнь хүрэхэ газартаа ошоогүй гэжэ пресс агентствын коррес Флоридаhаа мэдээсээ.

Макмиллан Австралиин радиогоор үгэ хэлээ

ЛОНДОН, январиин 29. (ТАСС). Австралида ерээд байhан Англиин премьер-министр Макмиллан мүнөөдэр Австралиин радиогоор үгэ хэлэхэ зуураа, Зүүнэй, Баруунай нуудай хүтэлбэрилэгшэдэй доо хэлсээ хэхэ шухала бай хайнь мэдүүлээ. Иимэ хэлсээ урда тээ «даб дээрэхи хэлсэ хэгдэхэ зэргэтэй гэжэ премь нистр саашань заагаа.

Израилиин сэрэгэйхид Сириин хилэ дабаба

ДАМАСК, январиин 29. (ТАСС). Израилиин 25 солдат Сириин хилын харуулшад руу январиин 28-да үдын хойно буудаа гэжэ Сириин сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэ мэдээсэбэ. Һүүлээрнь үшөө олон солдат тэдээндэ нэмэжэ, израилиннхид 60 хүн болоод Сириин газар руу баhа буудаhан байна.

Сириин хилын харуулшад урдаhаань буудаа. Хоёр час соо буудалдаhанайнгаа hүүлээр Израилиин солдадууд өөрынгөө газар тээшэ бусаа.

Энээнтэй дашарамдуулан, эблэрэлгын талаар Сири Израиль хоёрой холимог комиссида Сири буруушаалта эльгээгээ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ

Бурят дуунуудые наадахи рументнүүдые — нарин хо шэнгэн, дунда жинрэй, бүдүүн ри бүдүүн дуутай хуурнуу лимбэнүүдые, нарин хонгёо, д жинрэй дуутай хучирнуудые, жэмбүүрнүүдые бүтээдэг ма ской БМАССР-эй Культурын нистерствын Культремснабай гэдэ нээгдэбэ гэжэ клубу Культурын байшангуудта, х мэй организацинуудта, тус ту нүүдтэ мэдээсэнэбди.

Эдэ бүгэдые худалдажа а дуратайшуул захилаа нимэ а саар эльгээхэ ёhотой: Город У Удэ, 5 участок ПВЗ, Куль снаб, телефон 41-91.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 25-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00647. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №